

Príbeh mojej posadnutosti

Story of my obsession

Jana Ľuptáková

Bakalárska práca
2013

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta multimediálních komunikací

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně

Fakulta multimediálních komunikací

Ústav designu oděvu a obuvi

akademický rok: 2012/2013

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Jana LUPTÁKOVÁ**
Osobní číslo: **K09086**
Studijní program: **B8206 Výtvarná umění**
Studijní obor: **Multimedia a design – Design oděvu**
Forma studia: **prezenční**

Téma práce: **Příběh mé posedlosti**

Zásady pro vypracování:

Výtvarné zpracování a realizace vybraných finálních návrhů, cca 6 – 8 ks modelů.

Technická a teoretická příprava projektu, sběr potřebných informací a vyhotovení práce dle zadaných parametrů.

Prostudování a analýza dostupných materiálů a informací, vlastní závěry.

Rozsah práce:

Koncepční a výtvarné řešení designu oděvu ve variantách, finální řešení, výběr materiálu, stříhové řešení, realizace vybraných oděvů, výtvarná dokumentace, vše formát A4.

Svůj návrh dokumentujte v závěrečné písemné zprávě, doložte kresebnými návrhy doložujícími postup řešení

(přípravné skici cca 20 stran, fotodokumentace a módní fotografie, vše formát A4).

Odevzdejte ve 2 stejnopisech v pevné vazbě.

Součástí předané písemné práce jsou i 2 vyhotovení na CD-ROM.

Na samostatném nosiči CD-ROM odevzdejte v minimálním počtu 10 kusů obrazovou dokumentaci praktické části závěrečné práce pro využití v publikacích FMK. Formát pro bitmapové podklady: JPEG, barevný prostor RGB, rozlišení 300 dpi, 250 mm delší strana. Formáty pro vektory: AI, EPS, PDF. Loga a texty v křivkách. V samostatném textovém souboru uveďte jméno a příjmení, login do Portálu UTB, obor (ateliér), typ práce, přesný název práce v češtině i v angličtině, rok obhajoby, osobní mail, osobní web, telefon. Přiložte svou osobní fotografii v tiskovém rozlišení.

Rozsah bakalářské práce: viz zásady pro vypracování
Rozsah příloh: viz zásady pro vypracování
Forma zpracování bakalářské práce: tištěná/umělecké dílo

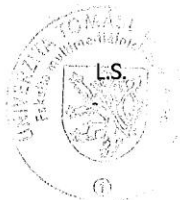
Seznam odborné literatury:

1. LESLEY SCOTT, Lingerie: A Modern Guide, A & C BLACK PUBLISHERS, 2010, ISBN 9781408127544
2. GILLES NERET, 1000 Dessous? A History of Lingerie, TASCHEN, 2008, ISBN 978-3836505086
3. SYLVIA JONAS, Móda v proměnách času, REBO PRODUCTIONS, ISBN 978-80-7234-857-2
4. FRANCOIS BAUDOT, Móda storočia, IKAR, 2001, ISBN 8055101272
5. JINDRA VESELSKÁ, Bakalárska diplomová práca? Fotografie a Diane Arbus, BRNO, 2006
6. WORLDCAT.org, Masters of Photography: Diane Arbus, DOCUMENT
7. STEVEN SHAINBERG, Fur: An Imaginary Portrait of Diane Arbus, USA, 2006
8. RANDOM HOUSE, Diane Arbus, Revelations, NEW YORK, 2003, ISBN 0375506209 9780375506208 0812972201 9780812972207
9. SUSIE RUSHTONOVÁ, TERRY JONES, Fashion Now 2, SLOVART, 2010, ISBN 978-80-7391-252-9
10. ED. JIM HEIMANN, 60s Fashion, TASCHEN, 2007, ISBN 3822849359
11. ED. JIM HEIMANN, 50s Fashion, TASCHEN, 2007, ISBN 3822849332

Vedoucí bakalářské práce: MgA. Mária Štraneková, ArtD.
Ústav designu oděvu a obuvi
Datum zadání bakalářské práce: 10. prosince 2012
Termín odevzdání bakalářské práce: 17. května 2013

Ve Zlíně dne 12. prosince 2012

doc. MgA. Jana Janíková, ArtD.
Janíková
děkanka

Titor
doc. Mgr. Ivan Titor
ředitel ústavu

PROHLÁŠENÍ AUTORA BAKALÁŘSKÉ/DIPLOMOVÉ PRÁCE

Beru na vědomí, že

- odevzdáním bakalářské/diplomové práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby ¹⁾;
- beru na vědomí, že bakalářská/diplomová práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému a bude dostupná k nahlédnutí;
- na moji bakalářskou/diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3 ²⁾;
- podle § 60 ³⁾ odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- podle § 60 ³⁾ odst. 2 a 3 mohu užít své dílo – bakalářskou/diplomovou práci - nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- pokud bylo k vypracování bakalářské/diplomové práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tj. k nekomerčnímu využití), nelze výsledky bakalářské/diplomové práce využít ke komerčním účelům.

Ve Zlíně 10.5.2015.....

JANA LUPTÁKOVÁ
.....
Jméno, příjmení, podpis

¹⁾ zákon č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, § 47b Zveřejňování závěrečných prací:

(1) Vysoká škola nevydělečně zveřejňuje disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce, u kterých proběhla obhajoba, včetně posudků oponentů a výsledku obhajoby prostřednictvím databáze kvalifikačních prací, kterou spravuje. Způsob zveřejnění stanoví vnitřní předpis vysoké školy.

(2) Disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce odevzdané uchazečem k obhajobě musí být též nejméně pět pracovních dnů před konáním obhajoby zveřejněny k nahlížení veřejnosti v místě určeném vnitřním předpisem vysoké školy nebo není-li tak určeno, v místě pracoviště vysoké školy, kde se má konat obhajoba práce. Každý si může ze zveřejněné práce pořizovat na své náklady výpisy, opisy nebo rozmnoženiny.

(3) Platí, že odevzdáním práce autor souhlasí se zveřejněním své práce podle tohoto zákona, bez ohledu na výsledek obhajoby.

²⁾ zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 35 odst. 3.

(3) Do práva autorského také nezasahuje škola nebo školské či vzdělávací zařízení, užije-li nikoli za účelem přímého nebo nepřímého hospodářského nebo obchodního prospěchu k výuce nebo k vlastní potřebě dílo vytvořené žákem nebo studentem ke splnění školních nebo studijních povinností vyplývajících z jeho právního vztahu ke škole nebo školskému či vzdělávacímu zařízení (školní dílo).

³⁾ zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 60 Školní dílo:

(1) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení mají za obvyklých podmínek právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla (§ 35 odst. 3). Odpírá-li autor takového díla udělit svolení bez vážného důvodu, mohou se tyto osoby domáhat nahrazení chybějícího projevu jeho vůle u soudu. Ustanovení § 35 odst. 3 zůstává nedotčeno.

(2) Není-li sjednáno jinak, může autor školního díla své dílo užít či poskytnout jinému licenci, není-li to v rozporu s oprávněnými zájmy školy nebo školského či vzdělávacího zařízení.

(3) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení jsou oprávněny požadovat, aby jim autor školního díla z výdělku jim dosaženého v souvislosti s užitím díla či poskytnutím licence podle odstavce 2 přiměřeně přispěl na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložily, a to podle okolností až do jejich skutečné výše; přitom se přihlídnou k výši výdělku dosaženého školou nebo školským či vzdělávacím zařízením z užití školního díla podle odstavce 1.

ABSTRAKT

Moja bakalárska práca je inšpirovaná filmom Kožuch: Imaginárny portrét Diane Arbusovej, jej fotografiami a módou 50. rokov. Ide o snahu pretransformovať pocity z tohoto filmu do odevu a hľadanie riešenia pre pojmy, akými sú dekadencia, osobnosť s ňou spojená identita, potreba odhaľovať sa na druhej strane upnutosť, stiesnenosť, prijatie inakosti spoločnosťou či úchylkami a záľubou v bondage a masochistických praktikách. Hlavný model je kabát s pelerínkou, na ktorom sú aplikované ľudské ryšavé vlasy.

Klíčová slova: Diane Arbus, fotografia, dekadencia, spodné prádlo, móda 50. rokov

ABSTRACT

This bachelor thesis is inspired by a movie Fur: An Imaginary Portrait of Diane Arbus, photographs of Diane Arbus and fashion 50 years. The aim of the thesis is to transform my personal feelings into clothing and to find solutions and explanation of terms such as decadence, personality and identity, need for exposing oneself, uneasiness, acceptance of otherness, deviation by society or interest in sado-machism and bondage. The central model is a coat with a cape, to which they are applied to human red hair.

Keywords: Diane Arbus, decadence, lingerie, fashion 50th years, sado-machism

Rada by som poďakovala vedúcej práce Mgr.art Mária Štraneková, Art.D za vedenie bakalárskej práce a veľkú trpezlivosť. Oponentke Mgr. Barbore Dudinskej za ochotu a cenné rady. Taktiež by som rada poďakovala fotografovi Lukášovi Dvořákovi a modelke Lenke Šindelářovej za veľký kus nesmierne dobre odvedenej práce a profesionalite. Zdenke Pospíšilovej za pomoc s prekladom.

Prohlašuji, že odevzdaná verze bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

Jana Luptáková

OBSAH

ÚVOD.....	10
I TEORETICKÁ ČÁST	11
1 DIANE ARBUS.....	13
1.1 ŽIVOT.....	13
1.2 TVORBA	14
1.3 KOŽUCH: IMAGINÁRNÝ PORTRÉT DIANE ARBUSOVEJ.....	15
2 SADOMASOCHIZMUS.....	19
2.1 SADIZMUS	19
2.1.1 Markíz de Sade.....	20
2.1.2 Napoleon Bonaparte.....	21
2.2 MASOCHIZMUS	22
2.2.1 Leopold von Sacher-Masoch.....	23
2.3 BONDAGE.....	24
2.4 SIGMUND FREUD	24
3 HISTÓRIA MÓDY 50.ROKOV	28
3.1 DIOR.....	30
3.2 COCO CHANEL	32
3.3 A TÍ ĎALŠÍ	33
3.4 SPODNÉ PRÁDLO V 50.ROKOV	34
3.5 SÚČASNÝ MÓDNY TVORCOVIA.....	37
3.5.1 Maison Martin Margiela.....	37
3.5.2 Dior	38
3.5.3 Agent Provocateur.....	39
3.5.4 Bordelle.....	40
II PRAKTICKÁ ČÁST	41
4 STORY OF MY OBSESSION	42
4.1 KONCEPT KOLEKCIE	42
4.2 POUŽITÉ MATERIÁLY	43
4.3 FAREBNOSŤ KOLEKCIE.....	44
4.4 DOPLNKY	45
4.5 POUŽITÁ TECHNOLOGIA A ÚDRŽBA.....	46
4.6 POPIS MODELOV	48
4.6.1 Model č.1.....	48
4.6.2 Model č.2.....	49
4.6.3 Model č.3.....	50
4.6.4 Model č. 4.....	51

4.6.5	Model č. 5.....	52
4.6.6	Model č.6.....	53
4.6.7	Model č.7.....	54
4.6.8	Model č.8.....	55
III	PROJEKTOVÁ ČÁST.....	56
5	ODEVNÉ NÁVRHY MODELOV	57
	ZÁVĚR	65
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....	66
	SEZNAM OBRÁZKŮ	67
	SEZNAM PŘÍLOH.....	69

ÚVOD

„I am fine except obsessed.“

Diane Arbus

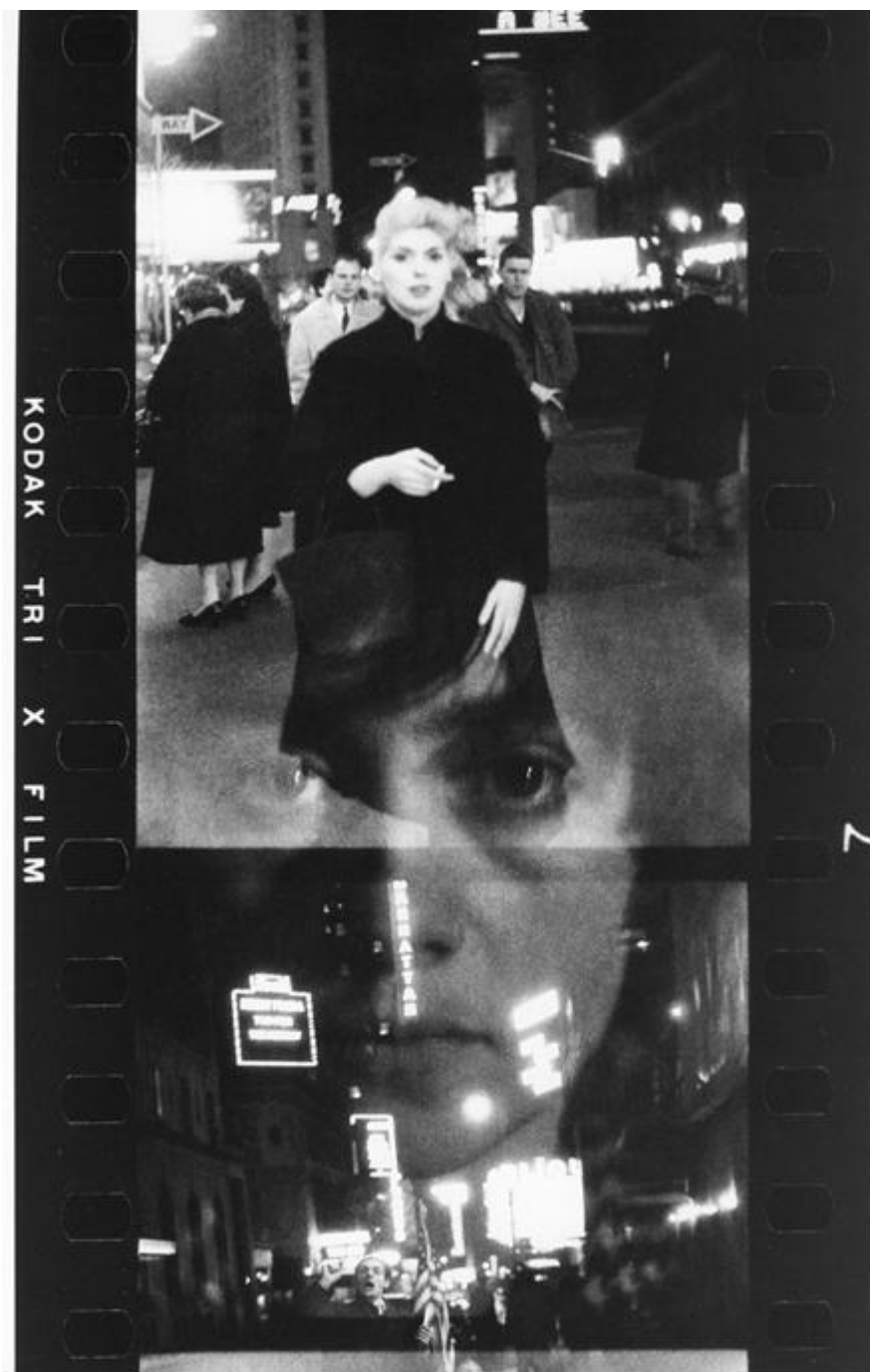
Názov tejto bakalárskej práce je Story of my obsession. Hlavnou inšpiráciou mi je film Kožuch: Imaginárny portrét Diane Arbusové, ktorý je pre mňa veľmi emotívny a inšpiračný. Dekadentnosť, túžba, zmyselnosť, ale aj inakosť a zobrazenie okolia a jeho reakcie na ňu. Pocit stiesnenosti a potreba sa odhaliť sám pred sebou, ale aj pred celým svetom. Snažím sa celý tento zhluk pocitov vtesnať do modelov bakalárskej kolekcie, aby spolu vytvorili hmotné imaginárium.

Štúdiou mojej témy sa snažím prísť na správne strihové riešenia, ktoré by vyjadrovali aj roky, v ktorých sa film odohráva a to konkrétne 50-60. rokov. To sa odzrkadľuje v mojich modeloch výberom materiálom, farebnosťou a zameraním sa na spodné prádlo.

Aj keď sa môže niekomu zdať môj hlavný inšpiračný zdroj trochu ponurý, v mojom ponímaní to tak nie je. Vidím tam objavenie identity, jej spoznávanie a snaha o jej prijatie, čo mi príde veľmi radostné a krásne. Decentná atmosféra cirkusu a dekadentnosti. Jemnosti a zároveň tvrdosti sado maso praktík.

Štipľavá príchuť nebezpečenstva, porušovania zásad a pravidiel. Nechať sa zviest' na zlú cestu a popri tom objaviť tú správnu.

I. TEORETICKÁ ČÁST

Obrázok č.1, Fotografie a Diane Arbus, 3, Jindra Veselská

1 DIANE ARBUS

1.1 Život

Diane Arbus, ktorá sa narodila v marci 1923, bola nielen kultovou americkou fotografkou, ale aj mamou 2 detí. Pochádzala z bohatej židovskej rodiny zameranej na kožušiny. Nikdy jej nič nechýbalo, a preto si so sebou do dospelosti odniesla úchylku vo fotografovaní ľudí na okraji spoločnosti. Vyštudovala strednú školu vo Fieldstone so zameraním na maľbu a umenie. Maľovanie na plátno neznášala, pretože jej túžba o realistické zachytenie atmosféry a vízie bola silnejšia a vďaka fotoaparátu reálna.

Vydávala sa ako 18 ročná za Allana Arbusa, ktorý pracoval vo firme jej otca ako fotograf. Fotografii sa začala venovať v roku 1941 na podnet svojho manžela, ktorý jej daroval prvý fotoaparát. Neskôr obaja pracovali pre firmu jej otca, Allan ako fotograf ona ako umelecká supervízorka. Venovali sa módnej fotografii, od ktorej ona časom upustila a chcela sa sebarealizovať. Z tohto dôvodu sa jej manželstvo rozpadlo.

Vyhľadávala a fotografovala podivínov, cirkusantov, ľudí rôzne hendikepovaných. Jej fotografie boli kompozične jednoduché a snažila sa o zachytenie reality, zvlášť ju neprikrášľovala. Charakteristický je pre ňu čierny rám a štvorcový formát. Jej tvorbu podstatne ovplyvnila fotografka Lisette Model, ktorú spoznala počas fotografického kurzu. Fotografovala pre rôzne významné časopisy, akými boli napríklad Esquire a Harper's Bazar.

V roku 1962 vystavila niektoré fotografie v rámci výstavy New Documents, ktorá bola usporiadaná v Múzeu moderného umenia v New Yorku. Samostatnej výstavy sa počas svojho života nedočkala. Trpela častými depresiami, ktoré sa postupom času stupňovali, až dňa 28. júla 1971 spáchala samovraždu. Prečo to urobila, sa môžeme len domnievať, niektoré jazyky tvrdia, že sa zabila kvôli neúnosnosti sveta inakosti, do ktorého sa až príliš ponorila, no s istotou môžeme povedať, že po sebe zanechala nevyčerpatel'ný zdroj inšpirácie.

1.2 Tvorba

Tvorba Diane Arbus sa vyvíjala od módnjej fotografie po zachytenie sveta plného bizarných a výstredných ľudí. V ponímaní fotografie ju ovplyvnila jej rodina a žitie v prepychu. Vyžívala sa vo fotografovaní podivínov, malých, veľkých, zvláštnych, postihnutých ľudí. Jej fotografie majú neskutočný výraz a silu. Pracovaním po boku jej manžela Allana Arbusa v ich rodinnom fotoštúdiu ju obohatilo o poznatky ovládania fotoaparátu. Jej najlepšie fotografie vznikli, keď opustila rodinný podnik a vydala sa svojou cestou.

Na začiatku používal fotoaparát Nikon, no fotky s jeho použitím boli rozmazané a ona túžila po ostrejších. Preto od Nikonu prešla cez Rolleiflex až po Pentax. Ako jedna z prvých fotografií, ktorá vznikla za pomoci blesku bola fotografia Princa Roberta Rohana de Courtenay. Jej veľkou oporou a učiteľkou bola fotografka Lisette Model. Stala sa jej priateľkou a pomáhala jej hlavne v otázkach filozofie života. Ich tvorba a námety boli veľmi podobné. Za pomoci Model získala aj grant od Guggenheim Foundation.

Medzi najdôležitejšie projekty patrili v roku 1960 bol v Esquire vydaný *The Vertical Journey: Six Movements of a Moment Within the Heart of the City* o obyvateľoch New Yorku a pre časopis Harper's Bazaru článok *The Full Circle*. Na adresu jej tvorby odznelo niekoľko kritik. John Gruen napísal v New Yorku (*The World Journal Tribune Sunday Magazine*): „Her photograph are brutal, daring and revealing because she not only succeeded in invading closed territories, but obviously gained the confidence of subjects living on the peripheries of the accepted.“ (Fotografie a Diane Arbus, 11, Jindra Veselská). Záujem o ňu stúpala a preto sa na čas sužovaná depresiami stiahla.

Svojej samostatnej výstavy sa dočkala až po svojej smrti, no za svoj život vystavovala niekoľkokrát a najvýraznejšia bola výstava *New Documents* v Múzeu moderného umenia, kde svoje fotografie vystavila aj s inými fotografmi. Celý život sa v podstate venovala stále tej istej tematike, ktorú variovala. Nerozlišovala medzi zákazkami pre časopisy a osobnou tvorbou.

Jej fotografie sa dajú prirovnať ku konceptuálnemu umeniu. Centrálna jednoduchá kompozícia, pre ňu charakteristické štvorcové formáty s okrajmi sú veľkým posunom vpred na dobu, v ktorej tvorila. Dnes z jej tvorby mnoho umelcov čerpá inšpiráciu.

1.3 Kožuch: Imaginárny portrét Diane Arbusovej

Film, ktorý ma podnietil k tvorbe tejto bakalárskej kolekcie a k tomu, aby som našla samu seba je dielo režiséra Stevena Shainberga natočené v roku 2006. Hlavné postavy Diane Arbusová a Lionela si zahrali Nicole Kidman a Robert Downey Jr.

Nejedná sa o historickú biografiu, veľa ľudí si to neuvedomilo a odsúdili film desinformačný. Ide o poctu Diane Arbusovej. Film popisuje postavy a situácie, ktoré sa celkom vymykajú realite, opisuje niečo, čo Diane počas svojho života mohla zažiť a čo ju a jej tvorbu mohlo ovplyvniť.

Film sa odohráva v New Yorku v roku 1958 v časovom úseku 3 mesiacov. Diane a rodina sa pripravujú na prehliadku kožuchov firmy jej rodičov v ich fotoateliéri. Dekadentná prehliadka kožuchov, zachytenie smilstva a obžerstva smotánky, zhýralosť – takými očami sa na to Diane vo filme díva.

Keď pošle Alan (Arbusovej manžel) Diane pre iný fotoaparát, po prvýkrát cez okno uvidí jej nového záhadného suseda v maske, ktorý sa v tom čase sťahuje na najvyššie poschodie domu. Ich prvým pohľadom sa začína rozbiehať sled udalostí.

Po prehliadke, pri prezentácii ich rodinného fotoštúdia dostane Diane otázku, či fotografuje aj ona. To ju totálne rozhodí a nie je schopná odpovedať. Rozruší ju to natoľko, že utečie z miestnosti a ide sa nadýchať čerstvého vzduchu na balkón. Začne si rozopínať šaty, je vzrušená, no po chvíli si uvedomí, že robí niečo, čo sa vymyká normálnosti. Začína sa prejavovať jej druhá tvár a ona a s tým snaží bojovať, snaží sa byť normálna dobrá manželka, žena v domácnosti.

Obrázok č.2 , Kožuch: Imaginárny portrét Diane Arbusovej

V posteli pred spaním sa s tým priznáva manželovi, ktorý má pre ňu pochopenie. Keď si zaželajú dobrú noc, začuje Diane omamnú melódiu, ktorá sa k nej dostala od záhadného suseda Lionela cez starý domový vetrací systém.

Na druhý deň objaví pri čistení upchaného potrubia kľúč od Lionelovho bytu. Je to akási pozvánka do iného nekonvenčného sveta. Túžba po spoznaní suseda Diane stále viac a viac pohlcuje až sa rozhodne, že ho pôjde odfotografovať. Vytiahne zo skrinky svoj fotoaparát, ktorý dostala od svojho manžela a vyberie sa na cestu do inej dimenzie.

Dostane sa k jeho dverám, zvedavosť ju prinúti pozrieť sa do priezoru, v ktorom sa po chvíľke objaví oko Lionela- záhadného suseda. Lionel pootvorí dvere a opýta sa jej, či ho chce zviest'. Samozrejme, že túto možnosť poprie a povie mu, že ho chce vyfotografovať. Lionel jej povie, aby sa vrátila na druhý deň o deviatej večer.

Celý deň na to musí myslieť, vyberie si tie najlepšie šaty a topánky. Manželovi povie, že sa chce prejsť a ide za Lionelom. Dvere nájde pootvorené, vstúpi do bytu, kde ju čaká veľa rôznych aspektov, ako sú fotografie na stenách, projekcia z cirkusu a zmienka o Lionelovej chorobe –hypertrichóza¹. Diane sa díva cez okno v kuchyni, vtom vstúpi do miestnosti Lionel a prikáže jej zavrieť oči a vyzliecť sa. Ona sa vystraší, Lionel prestane trvať na príkazoch a začnú piť čaj pri stole. Kládí jej otázky, ktoré ju podnecujú vrátiť sa do spomienok z detstva. Vďaka nim si Diane vybavuje aké bizarnosti ju vzrušovali, ako malé dievča– odhaľovať sa pred ľuďmi, ukazovať svoje telo na verejnosti. Z dôverí sa mu, že keď ju prichytil otec pri ukazovaní sa susedom cez okno v kúpeľni, s tým prestala a začala si plánovať cestovanie a miesta, ktoré by chcela navštíviť- blázinec, nevestinec, nemocnica bábik, mestská márnica, pochybné podniky a podobne. Potom sa Diane vyzlečie do spodného prádla, ponorí sa v ňom aj so spodničkou do horúceho kúpeľu, ktorý jej Lionel pripravil a ďalej pokračujú v rozhovore.

¹ Hypertrichóza- zvýšený rast ochlpenia

Obrázok č. 3, Kožuch: Imaginárny portrét Diane Arbusovej

Začnú sa stretávať čoraz častejšie. Vďaka nemu a tomu, že Lionel vyrába parochne sa dostane do sveta, po ktorom vždy túžila, medzi transvestitov, ľudí s nízkym vzrastom-trpaslíkov, atď. . Ocitne sa v byte dominy aj jej partnera, nevie z nich spustiť oči. Pri návšteve v pohrebníctve je veľmi fascinovaná smrťou, lebo ju mama ako malú donútila prisahať, že sa nikdy na mŕtveho človeka nepozrie.

Obrázok č. 4, Kožuch: Imaginárny portrét Diane Arbusovej

Diane pri Lionelovi zabúda na rolu žienky domácej, nestará sa o domácnosť a nerobí Alanovi asistentku. Jej manželstvo upadá.

Lionel oznámi Diane, že umiera. Počas ich stretávania jej šije postupne kožuch zo svojich chlprov. Je to akýsi atribút odovzdania niečoho zo seba druhej osobe, na ktorej nám záleží.

Obrázok č. 5, Kožuch: Imaginárny portrét Diane Arbusovej

Alan vyčíta Diane jej nový život a spôsob správania. Diane sa rozhodne ísť za Lionelom a ukončiť to, no nájde ho nahého a prosí ju, aby mu pomohla sa oholiť. Diane mu pomôže, oholí ho, potom sa prvý a poslednýkrát pomilujú. Odídu k moru, kde jej daruje kožuch, ktorý pre ňu vyrobil, vojde do vody a už sa nikdy nevynorí.

Diane sa chce vrátiť domov k rodine, no neurobí to a ide do Lionelovho bytu. Tam vysilená plačom a šokovaná zaspí, keď sa preberie byt je plný priateľov. Dajú jej fotoalbum, ktorý jej Lionel vyrobil. To ju podnieti k tomu, aby zanechala svoj doterajší život a začala žiť ten svoj. Pobožká svoje deti na rozlúčku, nasadne na autobus smerom k Venušinmu táboru, kde chce fotografovať ľudí, ktorí tam žijú úplne nahí.

Film bol v mnohých prípadoch zavrhnutý, kvôli tomu, že nepodáva pravdivé informácie o Diane Arbusovej. Dianina rodina sa k filmu vyjadrila, že je to pošpinenie jej pamiatky a nehoráznosť prezentovať svetu nepravdivé informácie.

Ja vo filme vidím neskutočný a krásny svet fantázie, dekadentnosti, erotického náboja a podnetu pretransformovať dojmy do odevu.

Aby som sa dostala do hĺbky, preskúmala som film a inšpiroval ma k zamysleniu sa nad pojmami sadomasochizmom, bondage a Freudova psychoanalýza, konkrétne Tri jednami o sexuálnej teórii.

2 SADOWASOCHIZMUS

„ ... na přelomu 19. a 20. století se zdálo, jako by byl svět náhle zaplaven sexuálními zvrhlíky. Sadisté a masochisté, fetišisté a narcisisté, mužští a ženští homosexuálové, nymfomanky a satyři, sodomité a nekrofilové a vyznavači všech dalších odchylek od normy prováděli své rejdy nejen v bahně velkých měst, nýbrž i ve spořádaných maloměstech, ve školách a klubech, v nejvyšších společenských vrstvách i mezi proletáři. Byli všude a hledal-li někdo jednoho, našel jich hned hromadu.“

(MORUS, s. 37, 1969)

Obrázok č. 6, SM magazin

2.1 Sadizmus

Z terminológie sexuológie sa pod týmto pojmom rozumie človek, ktorého vzrušuje či už fyzická alebo psychická bolesť druhého. Sám druhej osobe spôsobuje bolesť, alebo ho vzrušuje sa pozerať ako iní spôsobujú bolesť danej osobe. Je to sexuálna praktika spočívajúca v trýznení druhého, druh sexuálneho sklonu, deviácie. Ukájanie pohlavného pudu telesným alebo psychickým týraním sexuálneho partnera. Od slovného urážania, ponižovania na verejnosti cez spôsobovanie menšej fyzickej bolesti ako štipanie, hryzenie, zraňovanie, zväzovanie (bondage), bitie, škrtanie, v ojedinelých prípadoch vedie až k vražde, v tom prípade sa jedná o nekrosadizmus.

Prvé prejavy sadizmu boli v 18. storočí majú ich na svedomí markíz de Sade a Napoleon Bonaparte. No ešte predtým to bola žena. Pani Tereza Tallienová, metresa², ktorá dokázala ovládať mužov takým spôsobom, že sa jej podarilo odvrátiť Francúzku revolúciu.

2.1.1 Markíz de Sade

Tento francúzsky šľachtic, po ktorom dostala pomenovanie táto sexuálna úchyľka žijúci koncom 18. storočia sa rád bavil rôznymi „nevinnými“ spôsobmi. „Pri návšteve jedného marseilleského nevestince častoval markíz de Sade Venušiny kněžky vínom a likéry a pak jim nabídl bombóny se silnou dávkou kantharidinu³, velmi nebezpečného afrodisiaka.“ (MORUS, s. 63, 1969) Jeho čin mal katastrofálne následky. Ženy sa zvíjali v bolestiach. Jedna prostitútka vyskočila von oknom a dve podľahli vnútorným popáleninám. Okrem tohto činu mal na svedomí ešte jeden sexuálny zločin. Ešte ako mladý dôstojník v Paríži vlákal k sebe do letného sídla mladé dievča, ktoré ho prosilo o almužnu. Spútal ju, ohrozoval nožom a ľahko poranil. „Jak pozdej tvrdil, šlo také jen o žert, o mystifikaci⁴, o rozkoš z dívčina strachu. Vraždu nezamýšlel.“ (MORUS, s. 64, 1969)

Vďaka svojmu pôvodu a vplyvným príbuzným za svoje činy nebol popravený, ale len odsúdený k 17-tim rokom väzenia. Vo väzení, ale aj po prepustení z neho, sa jeho fantázia prejavila naplno. Napísal niekoľko divadelných hier a románov, v ktorých vyobrazuje všemožné perverznosti. V roku 1791 vydal anonymne svoj prvý a najslávnejší sadistický román „Justine ou les Malheurs de la Vertu“. V roku 1977 bol s filmovaný režisérom Chrisom Bogerom. Markíz de Sade opisuje osud dvoch dcér Justine a Julietti parížskeho bankára. „Starší, nesviedomitá a odolnejší Julietta, príjde do nóbl nevestince, vdá se za jedného zákazníka, prirodzene hraběte, neboť všechny de Sadovy romány se odehrávají ve vznešeném světě starého režimu, otrávi ho, sotva jí odkáže své jmění, zničí ještě několik jiných urozených mužů a skončí jako metresa jednoho z nejvyšších francouzských hodnostářů. Její mladší sestru, nežnou a nesmělou Justinu, která se snaží bránit svou cnost,

² Metresa – vydržovaná milenka

³ Kantharidin – látka získavaná z výlučkov španielskych múch

⁴ Mystifikácia – úmyselné klamanie nepravdivou správou

nejprve znásilní, pak neprávem obžalují a uvrhnou do väzení, odkut ji zachráni jen strašlivé žhárství jednoho spoluvězně. Ani to jí však nepomůže. Zakrátko padne znovu do rukou hrabatům a jejích lokajům, kteří ji přivážou za ruce a za nohy ke čtyřem stromům, poštvou na ni chrty a tak dále. Chirurg, k němuž se uteče, chce na ní provádět vivisekci⁵. Dokonce ani v klášteře nenajde klid: tam ji obtěžují mniši. Nakonec padne do rukou rafinovaného vraha z vilnosti, jehož specialitou je usekávat ženám hlavu šavlí. Justina sice unikne tomuto osudu, ale právě proto upadne v podezření, že je společníci tohto masového vraha, a je nakonec nevinně odsouzena k smrti.“ (MORUS, s. 65, 1969)

Markíz de Sade začal písať satiru o súčasnosti a to mu bolo osudným, keď napísal román „Zoloe a jej dve pomocnice“ o madam Tallienovej a Joséphine de Beauharnais, poslal ho Napoleonovi Bonaparte. Reakcia nenechala na seba dlho čakať. Napoleon dal markíza de Sade zatknúť, keďže Joséphine de Beauharnais bola Bonaparteho prvá manželka. Z väzenia posielal nespočetne veľa žiadostí o prepustenie, no viedlo to len k tomu, že markíz bol prevezený do blázince a tam v roku 1814 umrel.

Je zaujímavé, že markíz de Sade, až na jeho 2 previnenia o sadizme len písal a v reálnom živote ho nepraktizoval.,, Byl tedy spíše jen perverzním spisovatelem.“ (MORUS, s. 66, 1969)

2.1.2 Napoleon Bonaparte

U Napoleona Bonaparteho sa prejavoval skôr psychický sadizmus. Bol panovačný, ale nie krutý. Nemal potešenie z fyzického násilia. Vo svojich začiatkoch bol veľmi nesmelým a neohrabaným milencom, dokonca uvažoval aj nad svadbou so 60 ročnou ženou, ktorá by mu uľahčila kariéru. Keď sa stal mocným cisárom, začal doháňať zameškané. „Napoleon zacházel s ženami, jako by mu byly podřízeny. Jestliže se zdráhaly, dal je zatknout. Ponechával si je u sebe na noc, na pár týdnů, v nejlepším případě na pár měsíců, a vyháněl je, kdy se mu zlíbilo.“ (MORUS, s. 67, 1969)

Ak mu niečo stálo v ceste za vyhliadnutou ženou, neváhal pre to urobiť čokoľvek. Posielal manželov svojich mileniiek na rôzne cesty a plavby. Napriek jeho vzrastu a zjavu , nebol to

⁵ Vivisekcia - chirurgický zákrok na pokusom zvierati zaživa a bez umrtvenia

žiadny krásavec, mu neodolala žiadna žena, na ktorú si robil zálusk. Ženy, ako dámy , herečky, dievčatá z ulice sa mu oddávali zo strachu, ctižiadostivosti, pre jeho moc, alebo si od styku s ním sľubovali nejaké výhody.

V jeho živote boli najdôležitejšie tri ženy: Joséphina de Beauharnais, poľská grófka Maria Walewská a habsburská Maria-Louisa. „Josefina byla o šest let starší než on a už tento věkový rozdíl ho poháněl k mladším ženám.“ (MORUS, s. 70, 1969) Pomer udržoval aj s dcérou Josephiny z prvého manželstva Hortenziou a taktiež so svojou sestrou Paulínou. „Myšlenky na incest ho neznepokojovaly. Něco takového bylo vhodné pro zákoník nesoucí jeho jméno, nikoli pro zákonodárce.“ (MORUS, s. 70, 1969)

Jeho ďalšou manželkou bola Maria-Louisa. Maria-Louisa bola dcéra rakúskeho cisára Františka. Sobáš bol uskutočnený najprv vo Viedni bez Napoleona. Ako sme si mohli všimnúť Napoleon mal veľmi rád, keď sa cítil ako dobyvateľ žien, potreboval mať pocit, že ženu sám ulovil a patrí mu. Mariu-Louisu však videl len na obrázkoch, preto sa necítil vo svojej koži a urobil rozhodnutie: „...vyjel Marii-Louise vstříc, venku na silnici naskočil do jejího kočáru a v zámku Compiègne s ní strávil svatební noc ...“ (Morus, s. 70, 1969)

Keď Napoleona vyhnali na Elbu, Maria-Louisa porodila dieťa rakúskemu generálovi Adamovi Adalbertu. Za normálnych okolností by ho popravili, alebo dali do väzby, no vo Viedni ho zahrnuli titulmi a poctami a tým uľahčili zabúdanie na „prípád Napoleon“. Napoleon mal na Elbe niekoľko metries, ale navzdory všetkému prejavil, že „Jeho erotickému dozpěvu nechybí duševní velikost. V poslední vůli odkázal Marii-Louise své krajky a své srdce: přál si, aby je vložili do lihu a poslali císařovně na důkaz toho, „že jsem ji něžně miloval a milovat nepřestal.“ (MORUS, s. 70, 1969)

2.2 Masochizmus

Z terminológie sexuológie sa pod týmto pojmom rozumie človek, ktorý sa ukája tým, že je ponižovaný a týraný druhou osobou. U daného jedinca dochádza k sexuálnemu uspokojeniu, len vtedy, keď zažíva psychickú alebo fyzickú bolesť. Je to aj vlastnosť, keď jednotlivец znáša bolesť, či už psychickú alebo fyzickú, ktorej sa môže vyhnúť, ba dokonca toto trápenie v živote vyhľadáva. Až vďaka bolesti môže masochista dosiahnuť vyvrcholenie, či že orgazmus alebo uspokojenie.

Masochizmus je úzko spojený s fetišizmom. Väčšina fetišistov sú muži. Pri fetišizme sa jedinec fixuje na telo alebo veci, ktoré ma na sebe pri masochistickom akte domina, ako sú topánky, odev, latex, koža, bič, vôňa a iné. Predtým ako sa akt odohrá, si obaja účastníci dohodnú pravidlá a „STOPKU“, čo je znamenie pre stupeň bolesti, ktorá je už pre ponižovaného nepríjemná a neznesiteľná.

Ako prvý vymedzil pojem masochizmus súdny lekár pochádzajúci z Mannheimu Richard von Krafft-Ebing. „Krafft-Ebing měl odvahu pohlížet na skutečně perverzní sklon jako na nemoc a nikoli na neřest, jak bylo tehdy obvyklé.“ (MORUS, s. 40, 1969)

Svoje poznatky opísal vo svojej práci „Psychopathia sexualis“. V tej dobe to bola veľmi horúca téma a túto úchylku pomenoval po spisovateľovi Leopoldovi von Sacher-Masochovi, ktorý vo svojich dielach rád opisoval „... nové a nové varianty mužského typu, který ukájí svou sexuální potřebu tím, že si dává od žen ubližovat.“ (MORUS, s. 41, 1969)

2.2.1 Leopold von Sacher-Masoch

O tejto perverzii nielen písal, ale sám ju rád vykonával. Jeho diela ho preslávili rovnako ako diela markíza de Sade. Títo dvaja muži mali v týchto oblastiach veľmi veľa spoločného, keď že sadizmus a masochizmus idú ruka v ruku a obe úchylky sú po nich pomenované. Sacher-Masoch bol veľmi inteligentný a nadaný muž, už ako 20 ročný sa stal súkromným docentom histórie na univerzite v Štýrskom Hradci.

Masochizmus sa u neho prejavil až po 30-tke. Začal vyhľadávať „... ženy silnejší než on, a činilo mu potěšení zcela se jim oddávat. Plazil se jim u nohou jako pes, dával se od nich trýznit a pokořovat. Čím byly krutejší, tím víc mu to vyhovovalo.“ (MORUS, s. 41, 1969)

Najznámejšie jeho dielo je novela „Venuša v kožuchu“ vďaka, ktorému sa stal kožuch a bič stálymi rekvizitami v masochistickej literatúre. „Bič je nástrojem rozkoše, kožich fetišem muže.“ (MORUS, s. 41, 1969) V ranných dielach u neho prevládal sadizmus, brutalita žien, no v pozdejších prevláda čisto „...masochistický tón: sexuální rozkoš z tělesné bolesti, vystupňovaná až k orgasmu, rozkoš z bolesti, kterou milenka působí muži ranami holí, bičem či všemožným mučením.“ (MORUS, s.41, 1969)

Ešte za svojho života sa Sacher-Masoch mohol tešiť sláve a obdivu, čo sa väčšine umelcom dostalo až po smrti.

2.3 Bondage

Bondage je technika zväzovania, ktorá patrí medzi BDSM⁶ erotické praktiky. Erotická technika, v ktorej nájdú vyžitie sadisti aj masochisti. Dochádza k obmedzeniu pohyblivosti, no je dôležité pri jej praktikovaní dbať na správnu techniku zviazania a by nedošlo k odkrveniu končatín. Najčastejšie sa k zväzovaniu používajú mäkké bezdušové povrazy, ktoré nespôsobujú popáleniny pri zklznutí, ďalej sú to rôzne retiazky popruhy, potravinárske fólie alebo dokonca aj lepiace pásky.

V podstate je to umenie, ktoré má nespočetne veľa variantov. Jednou z nich je aj japonská bondáž Shibari. Delí sa na tri formy viazania:

- Shinju – viazanie prs a hornej polovice tela
- Sukarabo – viazanie rozkroku a dolnej polovice tela
- Karada – viazanie celého tela

2.4 Sigmund Freud

Ďalším, čo sa začal zaoberať sexuálnou perverzitou okrem súdneho lekára Richarda von Krafft-Ebing, bol rakúsky psychológ Sigmund Freud. Zaoberal sa hlavne príčinou vzniku týchto sexuálnych pudov. Na začiatku sa však zaoberal psychoanalýzou svojich snov. Ako hovorieval : „Najskôr musí spoznať sám seba, aby mohol spoznať druhých.“ Prišiel s teóriou „detskej sexuality“, všetko tieto anomálie vznikajú už v rannom veku človeka.

„ Jistě nikoho nepřekvapí, že velmi mnoho lidí považovalo Freudovu sexuální teorii za výplod nemocného mozku. Co byl proti tomu markýz de Sade či Sacher-Masoch? Ti ukazovali jen monstra, lidi zjevně zvrhlé, a vždy zdůrazňovali, že velká většina lidí má docela jiný pudový život. U Freuda se však výjimka stala pravidlem. Všechny děti byly maličkými monstry, anebo k tomu měly přinejmenším sklon.“ (MORUS, s.58, 1969)

Jeho tvrdenia spočiatku poburovali celú verejnosť a aj jeho kolegov. Vytvoril si svoju vlastnú terminológiu pre svojich stúpencov, no časom sa ho zriekli aj najvýznamnejší žiaci

⁶ BDSM- Bondage and Discipline, Domination and Submission, Sadism and Masochism – zväzovanie a disciplína, dominancia a submisivita, sadizmus a masochizmus

ako Alfred Adler, ktorý „... neviděl nejsilnější pud v sexu, nýbrž v touze po moci, pramenícího často z komplexu méněcennosti.“ (MORUS, s.59, 1969) Aj jeden z prvých žiakov C. G. Jung opustil svojho učiteľa, s iným názorom na pojem „libido“. Zachoval tento výraz, ale na rozdiel od Freuda bolo pre Junga libido „...souhrnem psychické energie, jež v sobě může zahrnovat všechny pudy a motivy, v neposlední řadě i kolektivní, v celém národě živé morální, náboženské, magické představy.“ (MORUS, s.59, 1969)

Aj navzdory nesúhlasu a pobúrenia, ktoré vyvolal svojou prácou a učením vo svojej dobe je považovaný za otca psychoanalýzy a vo veľkej miere ovplyvnil psychológov v rámci celého sveta a jeho tvrdenia a učenie sa ukázali, ako pravdivé. „Od Darwina neměla žádná teorie, vycházející z přírodních věd, tak silný ohlas v duševním životě, v literatuře, ve výchově, dokonce i ve všedním životě jako Freudova sexuální teorie.“ (MORUS, s. 59, 1969)

Konkrétne vo filme, keď sa Diane vracia do spomienok a vybavuje si, ako ju vzrušovalo, keď sa ukazovala nahá, ukazovala svoje telo, ide o túžbu a záľubu v tom byť sledovaný. Freud popisuje, že aj dieťa má svoj sexuálny život, čo je pravda. Detstvo nás formuje k dospelosti a takéto úchylky, akékoľvek sú v dospelosti potlačené stále ostávajú hlboko zakorenené. „Psychoanalytické zkoumání bylo totiž přinuceno zabývat se i sexuálním životem dětí, a to proto, že vzpomínky a nápady vybavované při analýze symptomů vedou pravidelně nazpět až do časných let dětství. To, k čemu

jsme při tom dospěli, bylo pak bod po bodu potvrzeno i bezprostředním pozorováním dětí. A tu se pak ukázalo, že perverzní sklony mají kořeny v dětství, že děti k nim mají všechny předpoklady a v míře, která odpovídá jejich nezralosti, je i projevují, zkrátka, že perverzní sexualita není ničím jiným než zvětšenou a v jednotlivá hnutí rozloženou sexualitou infantilní.“ (Sigmund Freud, s. 223,1999) Zakorenenosť v tomto prípade v dospelosti môžeme sledovať potrebou, nutkaním fotografovať a obklopovať sa všetkým, čo jej bolo v detstve zakazované.

„V čele druhého houfu se objevují ti perverzní lidé, pro něž se cílem sexuálních tužeb stalo to, co je normálně jen úvodním nebo přípravným počinem. Tedy ti, kteří touží druhou osobu prohlížet a ohmatávat nebo přihlížet jejím intimním úkonům, anebo ti, kteří sami odhalují části těla, které se jinak skrývají, v nejasném očekávání, že budou odměněni

stejným činem z druhé strany. Pak následují záhadní sadisté, jejichž něžné touhy neznají žádný jiný cíl než připravovat svému objektu bolesti a muka, od náznaků pokoření až po těžké ublížení na těle, a jakoby na vyvážení toho jejich protějšky, masochisté, pro něž je jedinou slastí zakoušet od milovaného objektu všechno pokoření a trýznění jak v symbolické, tak i v reálné formě. U dalších se spojuje a prolíná několik takových podmínek zároveň, a posléze se musíme ještě dovědět, že každá z těchto skupin je zastoupena dvakrát, že vedle těch, kteří svoje sexuální ukojení hledají v reálném životě, existují ještě jiní, kteří se spokojují s tím, že si takové ukojení pouze představují, kteří nepotřebují vůbec žádný skutečný objekt, nýbrž mohou si ho nahradit fantazií.“ (Sigmund Freud, s. 220, 1961)

Dianine formovanie v skutočnosti ovplyvňovalo aj to, že bola zo zámožnej kožušnickej rodiny, čo na ňu vyvíjalo veľký tlak byť úspešnou a žiť príkladným usporiadaným život paničky. Postupom času sa začala vymykať konvenciám a vyhľadávať podivínov a navštevovať ich v domácom prostredí, čo jej navodzovalo zmiešané pocity a vzrušenie.

Obrázok č.7, V salóne Christiana Dora

3 HISTÓRIA MÓDY 50.ROKOV

2. svetová vojna výrazne neovplyvnila len Európu a životy ľudí, výrazne zasiahla aj módu. Rafinovaná ženskosť, farebnosť a bohatosť odevov 40.rokov ustúpila v ťažkých časoch „...maskulinnejšiemu vzhledu: hranaté eleganci vycpaných ramen, úzke sukni, oživené jedným alebo dvoma sklady, a priléhavému pasu. Jej límy dosahovali zpravidla len kousek pod kolena . Obdobne vypadaly i košilové šaty s niekoľkoma knoflíkmi na prednom díle, s malou uzavretou fazónkou.“ (Jana Máchalová, s. 52, 2002) Dbalo sa na jednoduchosť strihu, spotrebu materiálu a vyrábalo sa z lacnejších druhov materiálu. Bola to doba „rovnošiat“, konfekcie a jednoduchej farebnosti.

Veľa módnych domov v surrealistickom Paríži bolo uzavretých, časopis Vogue prestal vydávať. Hitler mal v úmysle premiestniť centrum módy z Paríža do Berlína, čo by znamenalo úplné zlikvidovanie francúzskej módnjej tradície, no zásluhou Luciena Lelonga sa tak nestalo. Paríž si postupne získavala späť svoje vedúce postavenie v oblasti módy. Zaslúžil sa o to nielen Christian Dior, ale aj Pierre Balmain.

V Británii sa časopis Vogue stenčil. Zaviedli sa nové spoločenské pravidlá. „Hosté na návštevách se omlouvali, když sladili, jako by používali kokain, vylizovat sklenice od džemu nebylo proti bontonu.“ (Jana Máchalová, s. 56, 2002) Oblečenie sa stalo bezmenným, označovalo oficiálnou značkou CC41. Spotreba materiálu a použitých prvkov, ako gombíky, vrecká bola obmedzená.

Amerika razila podobný program pod názvom L-85. Odlišovali sa vo výraznou potlačou látok s vlasteneckým motívom vlajky, kotvičiek, ale aj odvážnych abstraktných motívoch. Hodvábne pančuchy nahradili rayonové⁷ vo výraznej farebnosti, ktoré boli následne zakázané a pančuchy sa tak stali nedostatkovým tovarom. Vynaliezavé ženy si kreslili na zadnú stranu nôh ceruzkou pančuchové švy, jednoduché oblečenie sa snažili oživiť zaujímavými doplnkami, ako guľaté klobúky so sieťkou, háčkované čiapky alebo šatky viazané pod krkom.

⁷ Rayon - umelý hodváb

Ako sa hovorí „všetko zlé je na niečo dobré“, tak aj vojna vo veľkej miere prispela k rozvoju konfekcie a vylepšeniu, zdokonaleniu strihov. Amerika si vďaka prisťahovalcom na siedmu Avenue, módnou ulicu v New Yorku začala vytvárať osobitý módný štýl. Zrodili sa prvé pouličné štýly spojené s džezovou hudbou. Vysporiadanie sa so všetkým zlým čo priniesla vojna trvalo ešte niekoľko rokov.

Príchod 50. rokov je najvýraznejší Diorovým New lookom. Spisovateľka Simone de Beauvoirová túto módu nazvala „nevoľníckou eleganciou“. „Ženskému telu byly opět vnuceny tvary, které neměly nic společného s přírodou a přirozeností, tedy se skutečnými proporcemi. Podpůrné podprsenky, pevně utažené pasy, boty na jehlách deformující prsty a způsobující mnohdy až skoliózu páteře – to vše nahrávalo nejen jí, ale i všem ostatním kritikům, kteří tvrdili, že změny módních trendů jsou ve své většině neodhadnutelné, stochastické a vlastně nesmyslné.“ (Jana Máchalová, s. 59, 2002) Valerie Steeleová, autorka štúdie povojnovej módy prirovnala šaty New looku k rituálnemu oblečeniu slečny O, hlavnej postavy eroticky ladeného románu „Príbeh O“⁸, od autorky Dominique Auryová.

40. roky, vojna a tým podnietená konfekčná výroba jednoduchých funkčných odevov, vytvorili akúsi základnú platformu pre zrod Pret à Porter⁹ v 50. rokoch. Couturieri dovedy prosperovali z licencií, predávali návrhy pre komerčný trh, napr. vo forme kalika a návodu na ušitie, čiže vznikali nepodarené kópie, v mnohých prípadoch ich živil aj predaj parfumov a doplnkov. Neskôr si uvedomili, že je omnoho lepšie predávať po svete vlastné

⁸ Príbeh O – sadomasochystický román, hlavná hrdinka slečna O, parížska módna fotografka. Má vlastný byt, rada sa vybrane obleka, v podstate jej nič nechýba a predsa sa hneď na začiatku knihy nechá odviezť svojim milencom, akoby do iného sveta, do domu v Roissy, akoby do temného kúzelného zámku, kde si prechádza pokorením a úplným sa odovzdaním, ktoré ju oslobodí od nánosov predchádzajúceho života. Spolu s ďalšími dievčatami v dom slúži ako otrokyňa, stáva sa zneužívaným objektom brutálnej a nápaditej náruživosti. Biče a reťaze, skrotenie a podriadenie sa, masky mužov, blkotajúce ohne, stále sexuálne ponižovanie, týranie, rafinované spôsoby telesného znetvorenia a lesbické scény.

⁹ Pret à Porter - (ang. ready-to-wear, slov. pripravené/ý na nosenie), francúzsky termín z oblasti módy označujúci oblečenie, ktoré sa distribuuje ako konečný produkt v štandardných konfekčných veľkostiach, v niektorých prípadoch ako limitované série

kolekcie s komerčnejšími ľahšie predajnými verziami Haute couture¹⁰, ako strihy. Tento spôsob sa stal výnosnejším, vďaka tomu, že bol cenovo dostupným pre väčší počet ľudí. Drahé materiály, ako koža, krajky, hodváb a zložité strihy, nahradili nové netradičné, lacnejšie tkaniny a zjednodušenými strihmi, čo dovolilo výrazne znížiť cenu modelov Pret à Porter oproti modelom haute couture, no nespádajú cenovo ani vzhľadovo ku konfekcii. Ako prvé na túto potrebu reagoval módný dom Dior, neskôr sa pridali ostatné.

Veľkým trendom vtedajšej doby bolo uvádzanie parfumov na trh. Tvármi kampaní boli samotní návrhári. Chanelová so svojím legendárnym parfumom CHANEL N°5 pobláznila veľa ženských nosov. Peniaze z predaja zachránili módný dom v situáciách, keď sa mu nedarilo. Vďaka reklamám na tento parfum sa preslávila americká manekýnka Susy Parkerová. Dior uviedol na trh parfum Miss Dior.

Móda sa dostávala k zákazníčkam okrem časopisov aj prostredníctvom filmu. Filmové hviezdy ako Marilyn Monroe a Brigitte Bardotová boli oslavované a ich módný štýl napodobňovalo veľké množstvo žien. Ich zovňajšok, krásna tvár a sexi krivky nenechali chladným žiadneho muža

3.1 Dior

Po druhej svetovej vojne je v móde najvýraznejším prvkom Diorov „New Look“. Toto pomenovanie vzniklo vďaka redaktorke amerického Vogue Carmen Snowovej, ktorá po prvej Diorovej prehliadke povedala slávnu vetu: „ This is a new look.“ Vracia sa do minulosti k zvýrazneniu ženských kriviek. Úzky pás, oblé boky, výrazné prsia., Pro new look byly charakteristické krátke kabátky, vosí pas a široké sukne. K tomuto stylu patřily obrovské klobouky, dlouhé rukavice, hedvábné květiny a logočky na vysokém podpatku.“ (Jonas S. s. 115, 2008) Tento temperamentný Francúz zo zámožnej rodiny diktuje dĺžku sukni 40cm od zeme. Strihová línia presýpacích hodín je podporená krátkym kabátikom, širokou sukňou, no tiež úzkymi tubovým strihom. Jeho haute cotoure modely si nemohla dovoliť každá žena, keďže na ich výrobu bolo spotrebované veľké množstvo látky.

¹⁰ Haute couture - (slovenský preklad: vysoké šitie alebo vysoké krajčírstvo) francúzsky, medzinárodne používaný, termín z oblasti módy označujúci oblečenie šité na mieru a vyrobené striktne v Paríži

Niekedy až 22 metrov látky, čo bolo v povojnovej dobe dosť poburujúce pre nedostatok všetkého. „V roce 1951 představil Dior ve své kolekci princesovou linií, šaty bez pasu, se švy probíhajícími po celé délce, které se půvabně rozšiřovaly a končily v polovině lýtky. Následovala silueta „H“ a v polovině padesátých let konečně silueta „A“, kterou tvořily šaty se záhybem a kabátek se zapínáním, zvýtazneným dvěma řadami knoflíků. Sukně se postupně v lemu zužovali až vznikla linie „Y“. Poslední ránu konfekčnímu průmyslu zasadil Dior svými košilovými šaty z měkké vlny se zarolovaným límečkem a lehce vyduťnými zády.“ (Máchalová, s. 61, 2002)

Od roku 1989 patří Dior medzi koncern luxusného tovaru LVMH. Najväčšie zisky módnym dom dosahoval vďaka Johnovi Gallianovi. Po incidente Galliana v jednom bare s jeho antisemitským hlásením bol nútený opustiť módnym dom Dior. Odvtedy ho vedie Bill Gaytten, ktorý dlhé roky pracoval v tesnej blízkosti Galliana. Na pomyselnom Diorovom tróne sedeli už Yves Saint Laurent, Marc Bohan, Gianfranco Ferré a zmienení John Galliano.

Obrázok č. 8, Christian Dior, New Look

Obr.č. 9, Coco Chanel, kostým

3.2 Coco Chanel

Coco Chanel zakladateľka dnešného veľkého módného impéria začínala ako modistka, šila klobúky a neskôr sa jej aj vďaka bohatým milencom podarilo otvoriť vlastný ateliér. Po návrate späť na módnú scénu v 50. rokoch, si vďaka svojmu štýlu získala priazeň Američanov a neskôr Francúzov. „Její měkce zpracovaný kostým s ozdobným lemem doplňovalaharmonizujícíhedvábná halenka, s nekonečnými šňůrami falešných perel a zlatých řetězů, a typické boty s černou špičkou a páskem kolem paty.“ (Máchalová, s. 62, 2002) Chanelová odmietala šnurovačky a komplikované róby a používala jednoduché tvary, prvky pánskeho oblečenia –svetre, námornícke bundy a nohavice, čo prinieslo, ženám nepoznaný pocit slobody a voľnosti. Neodmysliteľnou súčasťou tejto značky sa stali doplnky a ich hojné vrstvenie, ako už spomenuté náhrdelníky z falošných perál, rôzne retiazky, kravaty a prešívane kabelky. Až po jej smrti sa dostala značka Chanel na vrchol, keď ju začal viesť v 80. rokoch módnymág Karl Lagerfeld, ktorý priniesol čerstvý vietor a zlepšil mediálnu prezentáciu.

3.3 A tí ďalší

Cristobal Balenciaga tvoril od konca 30. rokov no jeho talent sa najviac prejavil v 50. rokoch. Počas boomu New looku poznamenal: „ Žiadne radikálne zmeny. Počkám si, kým sa toto prechodné obdobie skončí .“ Vo svojej tvorbe si zakladal na precíznych strihoch a technológii výroby. Jeho tvorba sa dá zrovnáť s tvorbou architekta, čo sa odrazilo na jeho strihovom riešení odevov. Ruší driek zvýrazňuje plecía. Vracia sa k empírovej línii. Každá jeho prehliadka šokuje dokonalým prevedením. „V snahe nedať príležitosť imitácií tvorí v tajnosti, tichu, pokoji. Výsledkom sú modely dostupné iba hŕstke elegantných dám veľkého sveta, pre ktoré sa Balenciaga stáva kultom. Tento skromný princ najväčšieho prepychu je jediným couturierom, ktorý vymýšľa, vlastnoručne strihá a šije modely –vrcholné umelecké diela päťdesiatych rokov.“ (Baudot, s. 158, 2001)

Hubert de Givenchy bol synom správcu manufaktúry v Beauvais, ktorý si prial aby jeho syn študoval práva, no nestalo sa tak. Pracoval pre návrhárov zvučných mien ako Fath, Lelong, Piguet a Schiaparelliová. Túžil pracovať pre Balenciagu, no to sa mu nikdy nesplnilo. Do povedomia sa dostal jednotlivými dielmi oblečenia, boli strihovo jednoduché a dali sa navzájom kombinovať. S obľubou používal svetlé jemné farby. Najviac sa dostal do povedomia čiernymi šatami z filmu „Raňajky u Tiffanyho“, ktoré obliekla Audrey Hepburn a tým sa stal obľúbený hlavne u americkej klientely.

Roger Vivier je najvýraznejšia osobnosť v obuvníckom priemysle v 50.rokoch. Ihličkový podpäťok mení na „talon choc“, zahnutý dovnútra. Obul aj kráľovnú Alžbetu II. Pri príležitosti jej korunovácie. Jeho spolupráca s Diorom znamenala vrchol elegancie. Spolupracoval aj s inými módnymi tvorcami. Pre Yva Saint Laurenta navrhol nízke čierne lakované lodičky so zlatou prackou a štvorhranným opätkom, ktoré zaznamenali veľký úspech a predalo sa ich nespočetné množstvo.

Obrázok č. 10, Bielizeň

3.4 Spodné prádlo v 50.rokoch

Spodné prádlo 50. rokov reaguje na vtedajší trend obliekania, ako sa vyvíjala móda tak s ňou aj spodné prádlo. Vďaka prostitútkam, ktoré ho brali, ako základ šatníka sa spodné prádlo pozdvihlo na úroveň oblečenia.

Rozvoj technológií kvôli nedostatku po 2.svetovej vojne viedol k vynaliezavosti a k prínosu do bežného života. Textilný priemysel zaznamenal výrazný posun vďaka syntetickým materiálom, ako je nylon. Nylon prvé polyamidové vlákno firmy Dupont, predtým používaný na výrobu padákov nachádza využitie v spodnej bielizni. Pančuchy vyrobené z nylonu sú pevnejšie a lacnejšie, ako hodvábne. Využíval sa aj na plavky, pretožerýchlo schne. Plavky, ktoré doteraz zahaľovali skoro celý trup a boli skôr kúpacím odevom, majú čoraz úspornejší strih. V roku 1946 sa po prvýkrát objavili bikiny, ktoré nosili zápasníčky. Skladali sa z podprsenky a nohavičiek. K základnej výbave vtedy patril podväzkový pás, bokovka a podprsenka.

Obrázok č. 11, Swimwear 1940

„Triumph International organizuje módné prehliadky, počas ktorých modelky predvádzajú po prvý krát spodné prádlo priamo na holom tele. V roku 1959 sa v berlínskom hotely Hilton konala do tých čias najväčšia módna prehliadka bielizne.“ (Triumph.com, Čas expanzie)

Diorov new look sa odráža aj v spodnom bielizni, pretože práve to pod šatami tvaruje neodolateľné krivky úzkeho drieku, výrazného poprsia a plných oblých bokov. Tento efekt sa dosiahne vďaka vyšším nohavičkám, priliehavého kombiné, body a podvážkovým pásom, ktoré sťahujú, tvarujú a držia podvážkové pančuchy. Ako prvý ich uviedol na trh Paul Poireet, ktorí ho údajne vytvoril pre tanečnicu Irene Caslte. Taktiež je spájaný s používaním gummy lastexu. Lastex bol vyrobený, ako modifikovaná guma z latexu. Stáva sa neodmysliteľnou súčasťou pri výrobe podvážkových pásov. V 60. rokoch bol podvážkový pás považovaný za nutnosť, každej dobre oblečenej ženy. Dior v roku 1954 rozširuje svoju líniu o spodnej bielizne.

Tvar košíkov na podprsenkách bol špicatý čím sa zvýraznilo poprsie. Takáto podprsenka dosiahla svoj vrchol vďaka Lare Turner, ktorá nosila podprsenku v tvare torpéda, aby si tak čo najviac zvýraznila prsia. Podprsenky nemali „Push up efekt“ ako dnes, väčšinou to boli balónové podprsenky, bez výstuže šité z jemných materiálov. Niektoré korzety mali v páse rovno prišitú honosne riasenú spodničku pod šaty. Na začiatku 60.rokov sa objavuje nohavicové body. Spája korzet a nohavičky alebo predĺžené nohavice nad kolená, predchodca terajšieho sťahovacieho prádla.

Vďaka ľahkým ženám sa uplatnil latex, koža ale aj zdobenie krajkami, rôznymi lemami, stužkami. Spodné prádlo neslúži len na zvýraznenie ženského tela a k jeho opore, ale stáva sa sexuálnou pomôckou, alebo skôr sexuálnym nástrojom. Na chuť si prišli dominantné a submisívne ženy dokonca aj muži. Erotické spodné prádlo sa skladá z latexového oblečku v rôznych podobách, rôzne korzetové opasky s prackami na zapínanie, kožené, retiazkové popruhy inšpirované bondage technikou. Korene tejto obľúbenej BDSM techniky siahajú do Japonska. Pri BDSM praktikách ide o ovládnutie tela, ale aj mysle.

Spodné prádlo sa dostalo do povedomia za pomoci časopisov, ale najväčšiu úlohu zohral film a reklama. Prezentácia na rafinovane odhalených herečkách bola znamenitá a veľmi účinná. Spodná bielizeň sa stala neodmysliteľnou módnou záležitosťou. Veľkou váhou k tomu prospel aj vývoj strihov, ktoré zvýrazňovali postavu a mohli si dovoliť hlbšie výstrihy.

Koncom 50.rokov prichádza na trh zázračné vlákno Lycra. Lycra umožnila lepšiu elasticitu a priliehavosť materiálov k telu, tým sa zabezpečil väčší komfort pre nositeľky. Vďaka tomuto vláknu sa materiály odľahčili a získali novú vlastnosť - priedušnosť. Spodné prádlo nesmie škrtiť, tlačiť ani ťahať, ale musí byť pohodlné na nosenie, dokonalo sadnúť a tvarovať žene sexi krivky.

3.5 Súčasný módný tvorcovia

„Začni napodobňovaním toho čo miluješ. Kopíruj, kopíruj, kopíruj. Na konci tejto rady nájdeš seba samého.“ Yohji Yamamoto

Tak ako mnoho umelcov predomnou aj ja sa inšpirujem a hľadám nové podnety. V tejto časti sa snažím priblížiť a zosumarizovať prvky, ktoré som použila v mojej kolekcii cez kolekcie svetových návrhárov.

3.5.1 Maison Martin Margiela

Tento návrhár návrhárov, vytvoril niečo, čo môžeme nazvať zvláštnou formou „metamódy“. Vyštudoval kráľovskú univerzitu v Antverpách. Ako študent pracoval u Jeana Paula Gaultiera, neskôr v roku 1998 založil svoju vlastnú značku.

Vo svojej kolekcii Spring 2009 vytvoril kabáty z umelých vlasov. Celá kolekcia bola postavená na myšlienke kultu neosobnosti. Modelky majú zahalene tváre a telo do jednotných farieb, tým nevznikajú žiadne rušivé elementy a odev vynikne ešte viac. Kolekciou oslavuje svoje 20.ročné pôsobenie v módnjej brandži, obsahovala ikonické kúsky od začiatku jeho kariéry.

Obrázok č. 12, look 19,21, S 2009

3.5.2 Dior

Ikonická značka založená v roku návrhárom Chrostanom Diorom dnes nabrala vďaka novému kreatívnemu riaditeľovi Billovi Gayttenovi iný rozmer. Jeho prvá kolekcia haute couture nebola veľmi vydarená a užila si veľa negatívnych odoziev, no veľmi rýchlo svoju reputáciu napravil kolekciou spring 2012. Celá kolekcia sa nesie v oslave ženskosti, jemnému náznaku new looku a jeho klasickejším strihom, ako napr. šaty Grace Kellyovej a použité materiály ako organza. Záverečné modely boli honosnejšie inšpirované hollywoodskymi legendami Art deco.

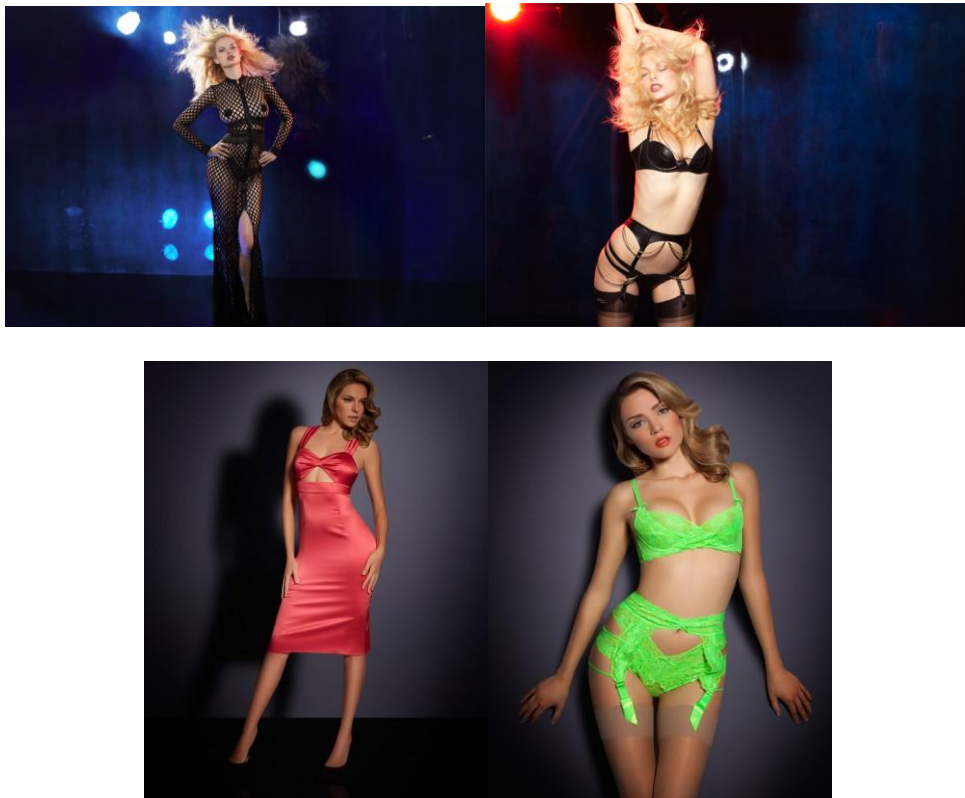
Obrázok č. 13, look 1, 5, 40, S 2012

3.5.3 Agent Provocateur

Firma vyrábajúca sexi prádlo bola založená v roku 1994 manželmi Serenou Reesovou a Joem Corrom. Od tej doby zaplavujú trh svojimi zvodnými a nostalgickými návrhmi. Ich obchody sú ladené do štýlu budoáru. Predavačky sú viazane prísľubom mlčanlivosti a nemôžu prezradiť tajomstvo tohto prádla. Okrem bielizne ponúkajú aj širokú škálu doplnkov -bičičky, pančuchy, putá, ale aj parfumy a kozmetiku.

Kolekcia SS 2013 je pozvánkou do sveta inšpirovaným ikonickými obrazmi kráľovien a road movie hrdiniek. Kolekcia je esenciou leta. Výrazná farebnosť použitých materiálov, strihy a kombinácie podprseniek, nohavičiek, podvážkových pásov a negligé je veľmi omamná.

Okrem tvoreniu ready-to-wear kolekcií sa venujú aj tvorbe vyššej luxusnejšej rade Soirée, ktorá obsahuje prepracované kúsky náročné na výrobu a použitých materiálov.

Obrázok č. 14, SS 2013 Soiree, SS 2013 clasik

3.5.4 Bordelle

Táto pomerne mladá značka spodnej bielizne žne úspechy. Zameriavajú sa na tvorbu z kvalitných materiálov a často používajú na vytvorenie celého modelu prádlovú gumu, tým vzniká efekt bandageových šiat. Každá ich kolekcia sa nesie v nádychu SM. Ich zákazníci oceňujú kvalitu, dizajn a výstrednosť modelov, ktoré tvoria. Pre zákazníčky ponúkajú tvorbu na mieru, čo ocenia mnohé ženy s nekonfekčnou postavou.

Obrázok č. 15, look 5,2,2,4, SS 2013, SS 2012

II. PRAKTICKÁ ČÁST

4 STORY OF MY OBSESSION

Kolekcia je inšpirovaná filmom Kožuch: Imaginárny portrét Diane Arbusovej a jej tvorbou. Snažím sa cez kolekciu preniesť moje pocity z filmu a jej tvorby k divákovi. Bola to umelkyňa, ktorá vytvorila nezameniteľný a dych vyrážajúci obraz doby a prostredia, ktoré ju lákalo. Názov kolekcie vznikol mojím stotožnením sa so svetom Diane Arbusovej a snahou dostať do kolekcie môj vlastný pohľad.

4.1 Koncept kolekcie

Jedná sa o kolekciu ôsmich dámskych modelov, v ktorých výberom materiálov, použitím doplnkov a celkovou skladbou zachytávam atmosféru filmu Kožuch: Imaginárny portrét Diane Arbusovej, jej atmosféru fotografií, ktoré odrážajú jej vnútorný svet. V každom jednom modeli zachytávam určité časti filmu a môjho subjektívneho pocitu z nich a pohľadu na ne. Doplnky inšpirované bondage umocňujú celú atmosféru výslednej kolekcie.

Scéna, kde sa Diane odhalí na balkóne a ukáže kombiné, ktoré má pod šatami je pre mňa symbolom vnútornej stiesnenosti a potreby sa odhaliť, čiže dať zo seba von všetko čo dusí. Návšteva dominy a jej submisívneho partnera je očarujúca. V kolekcii je tejto časti venovaný veľký priestor. Rozoberám submisivitu, pre ktorú je synonymum spútanosť a dominanciu, ktorá je nadvládou, mocou fyzickou, ale ja mentálnou nad niekým iným, no zároveň zodpovednosťou.

Pre hlbšie preskúmanie tvorby Diane Arbusovej a filmu Kožuch: Imaginárny portrét Diane Arbusovej, mňa samej som sa zaoberala pojmami, ako je sadomasochizmus, bondage a Freudovou psychoanalýzou. Keďže som sa s Freudovou psychoanalýzou najviac stotožnila a najlepšie sa dá aplikovať pri filme a Dianinej tvorbe.

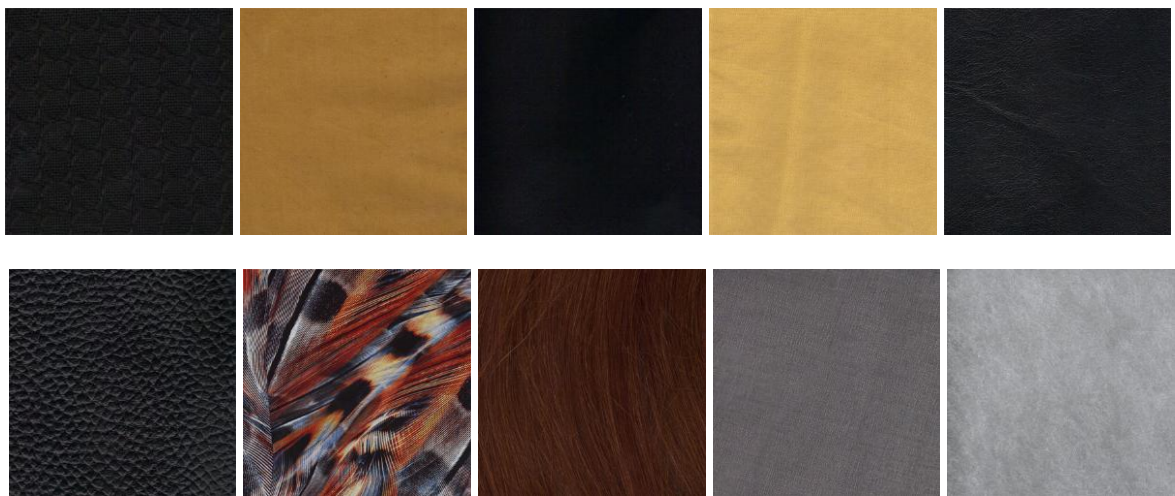
Kolekcia balansuje medzi ready-to-wear a couture vďaka hodnotnej práci a aplikácii vlasov na pelerínu, ktorá je súčasťou kabátu. Kolekcia je určená na sezónu jeseň/zima 2014 aj vďaka použitej farebnosti pre túto sezónu. Farebnosť celej kolekcie prepájajú modely s potlačeným hodvábnym saténom.

Rafinovanosť a zvodnosť ženského tela sa snažím ešte viac podporiť, či už spodným prádlom, ktoré sa skladá nielen z podprsieniek, podvážkových pásov, priliehavých korzetových body, ale aj upnutými strihmi šiat, sukne a kabátika zvýrazňujúcimi útlý pás, ramená a oblé boky. Celý dojem podporuje dôraz kladený na strihy inšpirované 50. rokmi.

Ikonickou Diorovu siluetu „New Looku“ som podporila strihnutím v páse, princesovým členením švov a jeho zvýraznenie pomocou opaskov. Prikláňam sa k úzko strihanej sukni s rafinovaným rozparkom na zadnom dieli.

4.2 Použité materiály

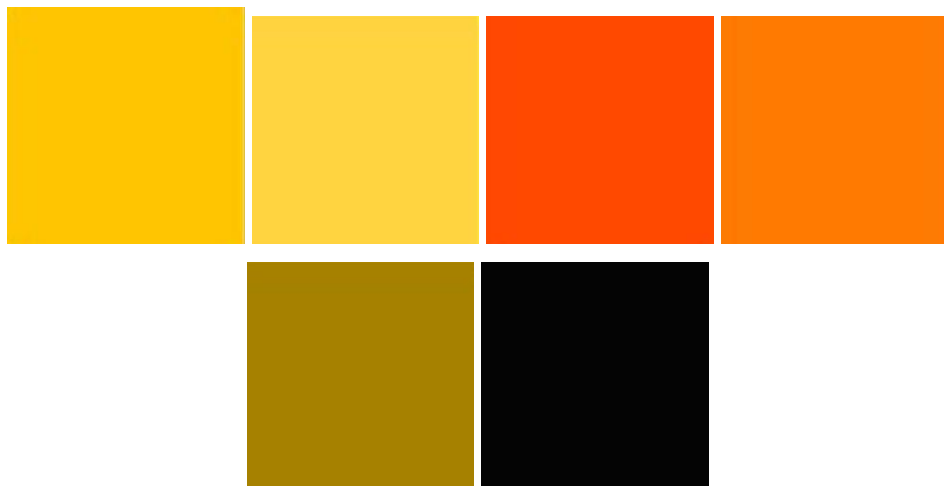
Kolekcia je vytvorená z veľkej časti z prírodných materiálov ako bavlna, hodváb, koža. Netradičným prírodným materiálom použitým v tejto kolekcií sú ľudské panenské vlasy. Modely podšívajú acetátovo – viskózovou podšívku (65% acetat 35% viskoza). Kabát je vyteplený technickým materiálom vatelínom (100% PES). Na spodné prádlo, okrem kože a hodvábu, bola použitá pletenina (80% PAD 20% elastan).

Obrázok č. 16, Vzorky materiálov

4.3 Farebnosť kolekcie

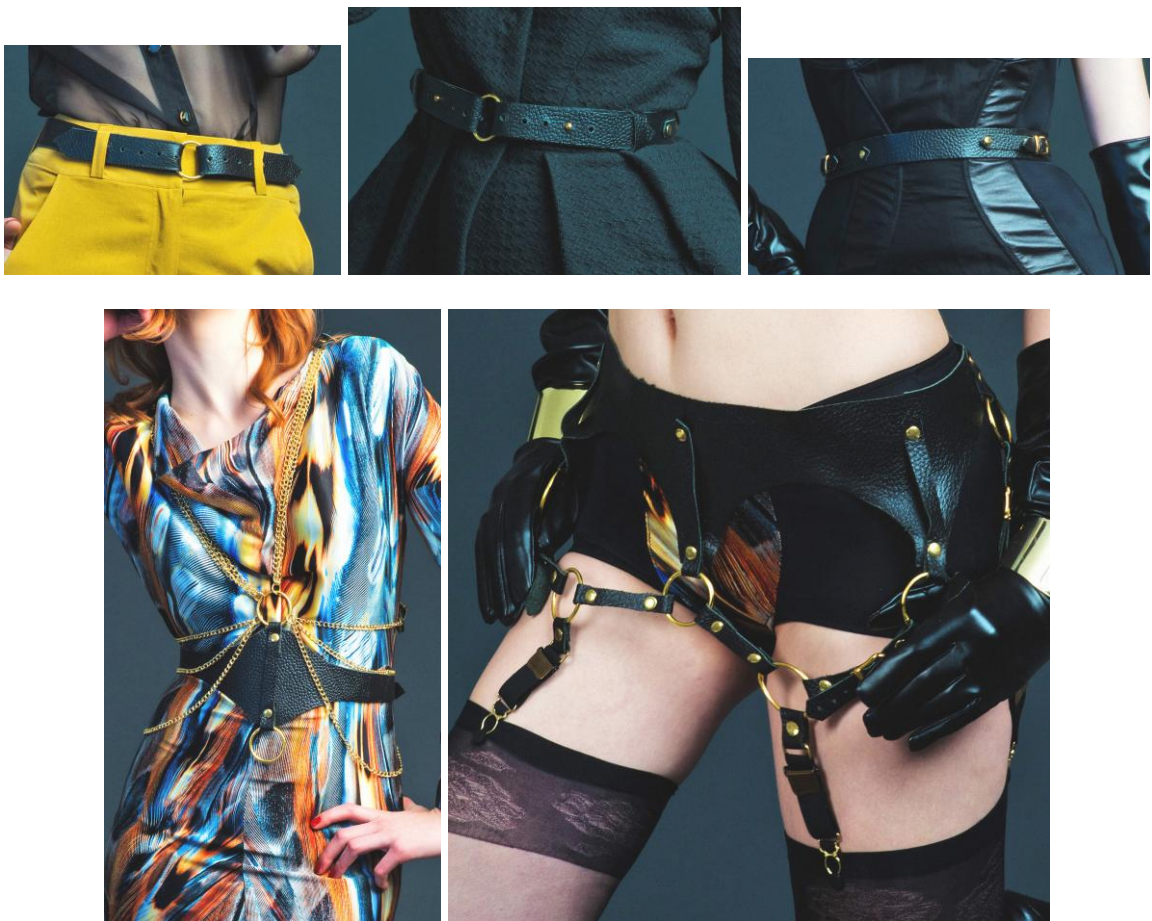
Kolekcia je určená na obdobie jeseň/zima 2014. Pohráva sa s farebnosťou jesenného opadaného lístia. Riadila som sa aj aktuálnou farebnosťou pre túto konkrétnu nastavajúcu sezónu, no inšpiráciu som čerpala aj z histórie a fotografií 50.rokov. Jednofarebné modely sú oživené modelmi s potlačeným hodvábnym saténom, ktorý obsahuje celú škálu použitej farebnosti. Pre jeseň sú neoddeliteľné farby suchého lístia, od žltej cez škoricovú, až po sýto oranžovú a červenú. Pre zimu je charakteristická čierna farba, ktorá celkovú farebnosť podčiarkuje a zároveň uzemňuje. Farebnosť som volila hlavne pre podporu a zvýraznenie použitých ryšavých ľudských panenských vlasov. Súhra farieb celej kolekcie odráža teplý jesenný deň s nostalgickým nádychom pri pohľade na zapadajúce slnko a očakávanie zimy.

Obrázok č. 17, Farebnica

4.4 Doplnky

Celý dojem kolekcie podtrhujú neodmysliteľné doplnky inšpirované bondage technikou zväzovania. Doplnky sa skladajú z kožených opaskov, koženého popruhu so zlatými retiazkami. Každý kúsok je ručne vyrezávaný z kože, čo zvyšuje ich hodnotu. Pri výrobe som dbala na detaily, ktorými sú zlaté kovové krúžky, zlaté pracky, nity a retiazky.

Obrázok č. 18, detaily doplnkov

4.5 Použitá technológia a údržba

Najzložitejšia technológia, s ktorou som sa potrápila bola pri kabáte s pelerínou, na ktorej sú aplikované vlasy. Pelerína sa skladá z vrchnej časti, na ktorej sú aplikované vlasy a spodnej látkovej, ktorá začisťuje rub vonkajšej/lícnej strany. Celá pelerína je rozčlenená na 8 častí. Ku záložke každej časti 0,5 cm od kraja sú prikladané postupne časti vlasov, prešívané strojom a následne spojené lepidlom.

Ďalšia možnosť je aplikovať vlas po vlase na parochniarsku sieťku špeciálnou parochniarskou technikou, ktorou sa docieli prirodzený vzhľad vlasov. Táto parochniarska technika bola použitá aj na výrobu kabátu vo filme *Kožuch: Imaginárny portrét Diane Arbusovej*. Rub takto vytvorenej peleríny by sa mohol začistiť podobne, ako už pri predtým zmienenej technológii alebo zalemovať okraje.

Údržba takejto peleríny s vlasovou aplikáciou pozostáva z ochrany obalom pred prachom a nečistotami určením na odevy, najlepšie zhotoveným z látky, aby nevznikal statický náboj, ktorý by vlasy tzv. elektrizoval. Prípadné nečistoty je možné odstrániť malým množstvom mydla a ručným prepraním. Potom necháme odev voľne vyschnúť na vešiaku. Prípadné zanesenie od prachu navrhujem riešiť prečesaním hustým hrebeňom z diviáčich štetín alebo jemným vysatím špeciálnym vysávačom na odevy. Najlepším riešením je odniesť ho do špecializovanej čistiarne, v ktorej takýto vysávač vlastní, alebo vám navrhnú inú možnosť. Odev v žiadnom prípade nedávame chemicky čistiť, neperieme ho v práčke.

Obrázok č. 19, detail výroby peleríny

Obrázok č. 20, Detail hotového výrobku

4.6 Popis modelov

4.6.1 Model č.1

Model č.1 sa skladá z kabátu s dlhým rukávom, na ktorom je pripevnená pelerína s aplikovanými ľudskými vlasmi. Kabát je v páse členený, čím vytvára vrchnú a spodnú časť. Vrchná časť je členená pozdĺžnym členením. Prieramky sú odstránené spojením rukáva s PD. Zadný vrchný diel je členený tiež pozdĺžnym členením, ale aj stredovým. Bočné členenie vrchnej časti je odstránené spojením PD a ZD. Na dolnej prednej strane sa nachádzajú vrecká, ktoré vyúsťujú plynule z členenia. Spodná časť sa od bokov k dolnému kraju zužuje. Kabát siaha tesne pod kolená. Celý kabát je vyteplený podšívkou, na ktorej je našitým aplikovaný vatelín. Pelerína sa skladá z 8 dielov, na ktorých sú postupne aplikované vlasy a následne zošívané.

Obrázok č. 21, Odevný návrh, Finálny model

4.6.2 Model č.2

Model č. 2 sa skladá z podprsenky na ramienka, nohavičiek a podvážkového pásu. Podprsenka má jemne špicaté vystužené košíky, ramienka sú zdvojené. Zapínanie v ZD na háčiky a očka. Nohavičky sú jednoduchého strihu, siahajú pod pás. 6 podvážkový pás siaha do pásu, je členený a zapína sa na ZD na háčiky a očka.

Obrázok č. 22, Odevný návrh, Finálny model

4.6.3 Model č.3

Model č. 3 pozostáva z podprsenky, nohavičiek a koženého podvážkového pásu. Podprsenka je bez ramienok, zapína sa na zadnom diely na háčiky a očká. Nohavičky siahajú do pod pás nad boky, v PD sú členené. 4 podvážkový kožený pás vznikol spájaním kožených častí krúžkami, prackami a nitmi.

Obrázok č. 23, Odevný návrh, Finálny model

4.6.4 Model č. 4

Model č.4 pozostáva z koženého predĺženého korzetu. Košíky sú delené na 2 časti, spodná časť je poprešívaná. Celý korzet je pozdĺžne členený zapína sa v ZD na zips. V dolnej časti korzetu sa nachádzajú 4 podvázky.

Obrázok č. 24, Odevný návrh, Finálny model

4.6.5 Model č. 5

Model č.5 sa skladá so šiat s dlhým rukávom a z popruhu z kože a zlatých retiazok. Šaty sú jednoduchého strihu, Prieramky sú znížené. Dĺžka šiat je nad kolená. V páse sú členené. Sukňa sa od bokov nadol zužuje.

Obrázok č. 25, Odevný návrh, Finálny model

4.6.6 Model č.6

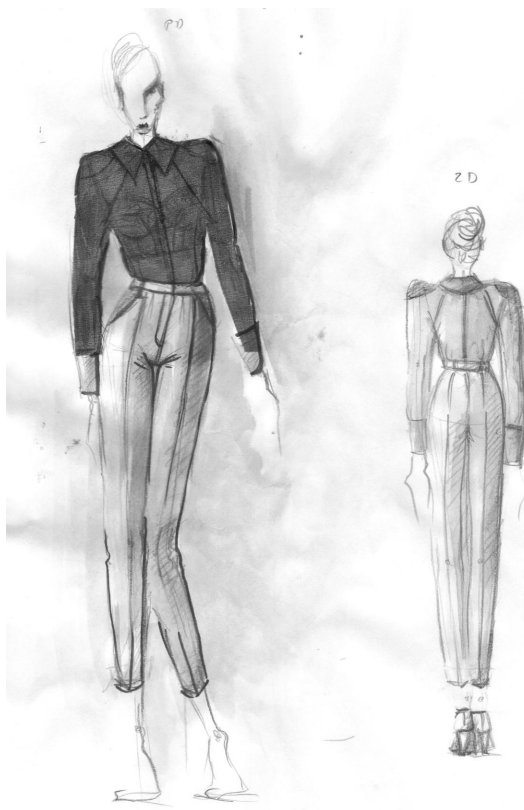
Model č. 6 sa skladá zo saka a puzdrovej sukne. Sako je v páse členené čiže vytvára hornú a dolnú časť. V hornej časti sú odstránené prieramky spojením rukávu s PD a odstránené sú aj počné členenia spojením PD a ZD. Sako má 7/8 dĺžku rukávov. Spodná časť, s ktorou sú skladané záhyby je v celu a je členená len zadným stredovým švom. Sukňa je puzdrového strihu s dĺžkou po kolená. Od bokov nadol sa zužuje, v páse je tvarovaná odševkami.

Obrázok č. 26, Odevný návrh, Finálny model

4.6.7 Model č.7

Model č. 7 pozostáva z blúzky a nohavic. Blúzka je jednoduchého strihu s prsnými bočnými odševkami. Má dlhé klinové rukávy zakončené manžetami. V priekrčníku je vsadený gorile. Na PD je zapínanie na gombíky. Nohavice 7/8 dĺžky sú jednoduchého rovného strihu, v PD s vreckami a na ZD s falošnými lištovými vreckami. Nohavice siahajú mierne pod pás, sú tvarované odševkami a v hornej časti začistené páscom.

Obrázik č. 27, Odevný návrh, Finálny model

4.6.8 Model č.8

Model č. 8 pozostáva z dlhých šiat vytvorených s predĺženým koženým korzetom. Celý korzet je členený pozdĺžnym členením. Predné časti sa delia na 2.kruhová sukňa siaha po zem. Zapínanie je na ZD na zips. Prsná časť sa spája s kovovými zlatými krúžkami s akým si dá sa povedať boľerkom bez rukávu.

Obrázok č. 28, Odevný návrh, Finálny model

III. PROJEKTOVÁ ČÁST

5 ODEVNÉ NÁVRHY MODELOV

Obrázok č. 29, Skica modelu č. 1

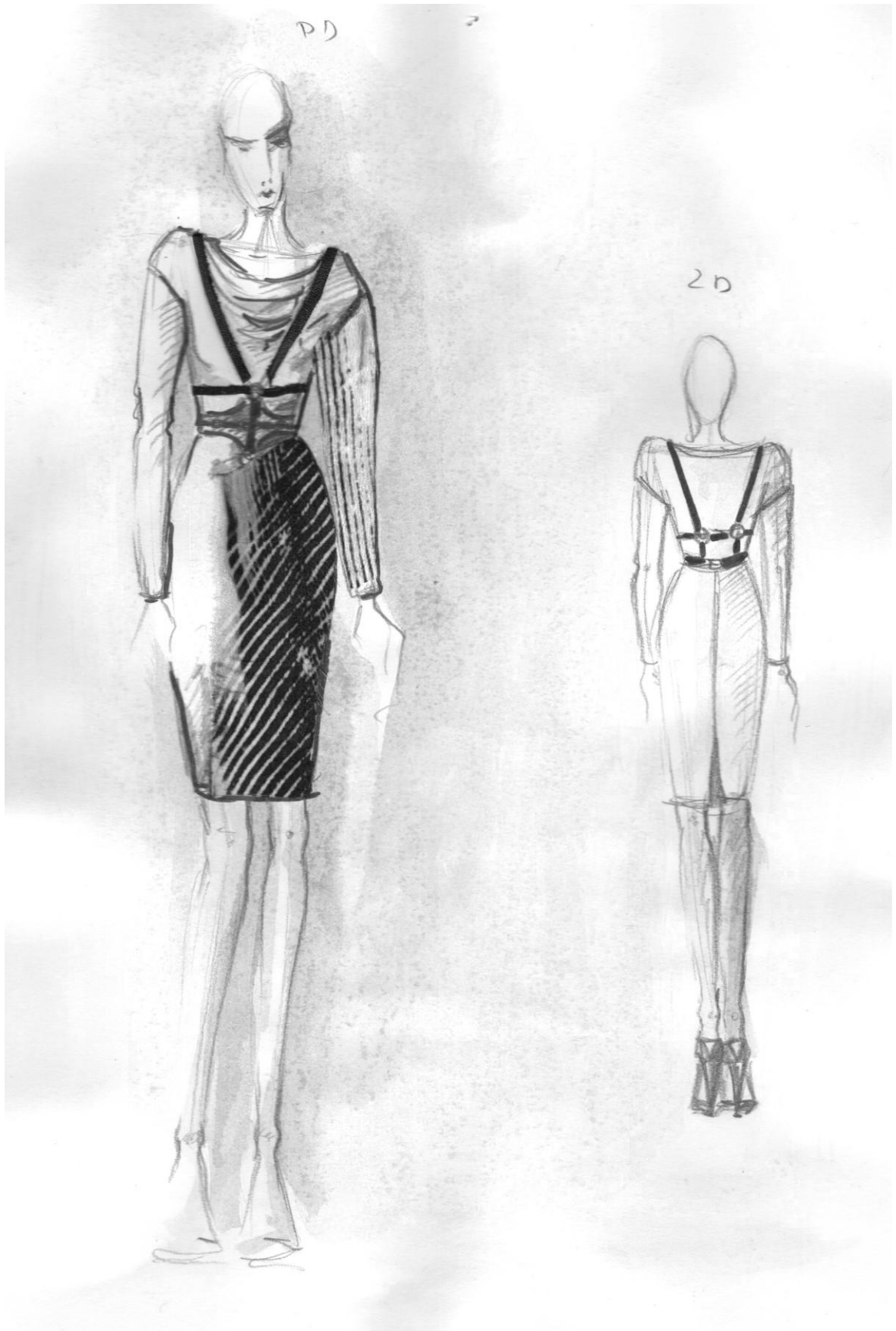
Obrázok č. 30, Skica modelu č. 2

Obrázok č. 31, Skica modelu č. 3

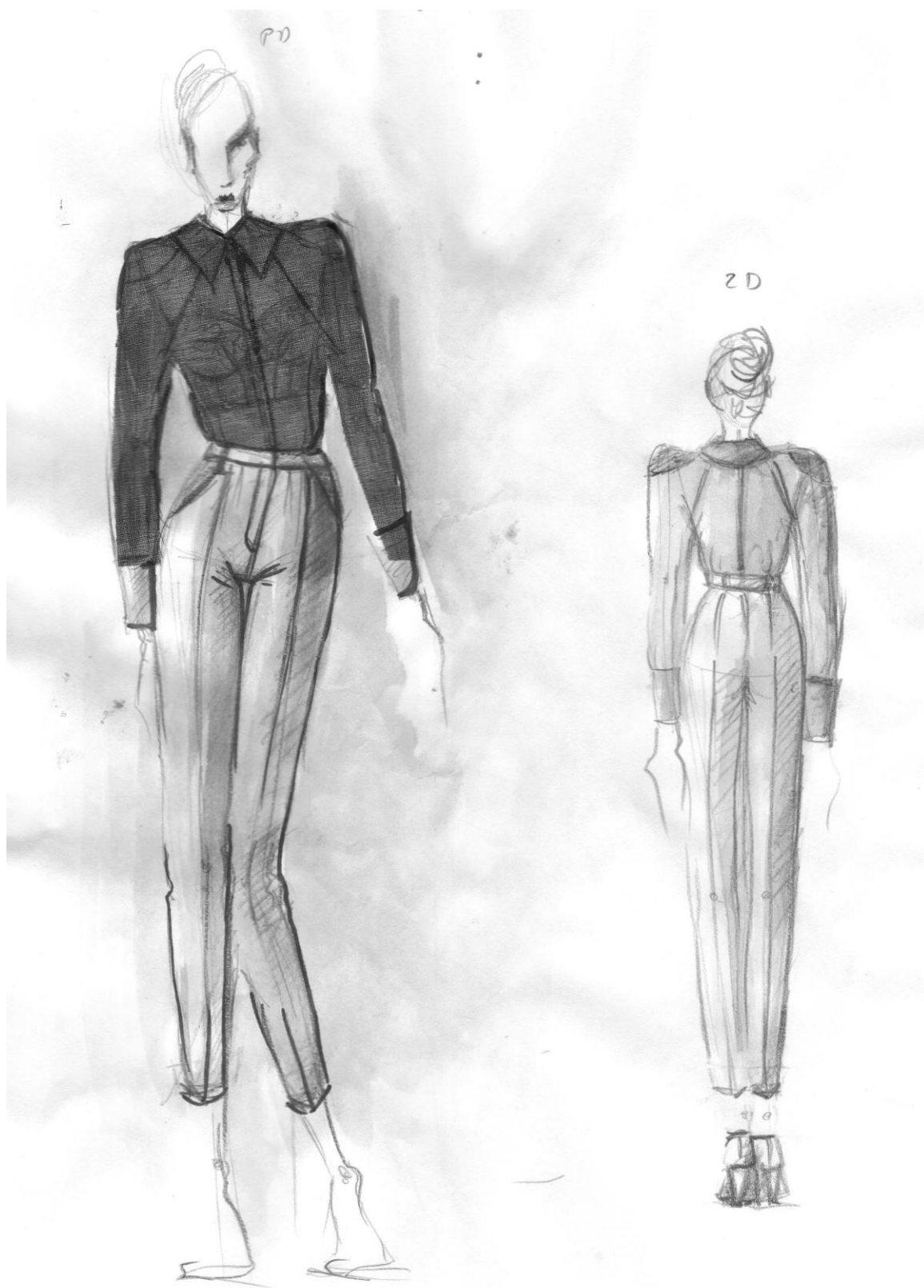
Obrázok č. 32, skica modelu č. 4

Obrázok č. 33, skica modelu č. 5

Obrázok č. 34, skica modelu č. 6

Obrázok č. 35, skica modelu č. 7

Obrázok č. 36, Skica modelu č. 8

ZÁVĚR

Bakalárska kolekcia s názvom Story of my obsession je stelesnením môjho dlhodobého hľadania správnej cesty sebaujadrnenia, akéhosi poznávacieho rysu, o čo sa snaží každý umelec. Je to celoživotná cesta hľadania a zdokonaľovania seba samého a tým aj vlastného diela. Ja som vďaka tejto práci k tomu o krok bližšie.

Štúdiom všetkých potrebných a dostupných materiálov a naučením sa nových technologických postupov potrebných pre vytvorenie tejto práce, som sa obohatila o nové poznatky. Konečnému uceleniu kolekcie veľmi dopomohol aj odklad kvôli komplikáciám s dodaním ľudských vlasov. Držím sa myšlienky, že všetko zlé, je na niečo dobré a znova sa mi to potvrdilo. Vďaka získanému času celý koncept dozrel a sama za seba môžem podotknúť, že som s výsledkom spokojná.

Prekonala som obavu z vytvorenia väčšej komplexnejšej kolekcie a kolekciu mám v pláne rozšíriť ešte o pár modelov a pripraviť z nej akúsi redukciu pre ready-to-wear jeseň/zima 2013. Snahou vložiť seba samu, moje pocity, zmýšľanie, túžby, vášeň sa mi podarilo vytvoriť, pre mňa veľmi cenné modely so štipkou extravagancie, fetišizmu a erotična.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

LESLEY SCOTT, Lingerie: A Modern Guide, A & C BLACK PUBLISHERS , 2010, ISBN: 9781408127544

GILLES NERET, 1000 Dessous, A History of Lingerie, TASCHEN, 2008, ISBN: 978-3836505086

SYLVIA JONAS, Móda v proměnách času, REBO PRODUCTIONS, ISBN: 978-80-7234-857-2

FRANCOIS BAUDOT, Móda storočia, IKAR, 2001, ISBN: 8055101272

JINDRA VESELSKÁ, Bakalárska diplomová práca, Fotografie a Diane Arbus, BRNO, 2006

WORLDCAT.org, Masters of Photography: Diane Arbus, DOCUMENT

STEVEN SHAINBERG, Fur: An Imaginary Portrait of Diane Arbus, FILM, USA, 2006

RANDOM HOUSE, Diane Arbus, Revelations, NEW YORK, 2003, ISBN: 0375506209
9780375506208 0812972201 9780812972207

SUSIE RUSHTONOVÁ, TERRY JONES, Fashion Now 2, SLOVART, 2010, ISBN: 978-80-7391-252-9

MORUS-RICHARD LEWINSOHN, Světové dějiny sexuality, PRAHA: HORIZONT, 1969

JANA MÁCHALOVÁ, Módou posedlí, MORAVIAPRESS, 2002, ISBN: 80-86181-47-2

SIGMUND FREUD, Přednášky k úvodu psychoanalýzy, PSYCHOANALYTICKÉ NAKL. J. KOCOUREK, 1997, ISBN: 80-901601-9-0

CEO: BARBORA FRANEKOVÁ, TopFashion, 3. vydanie, MEDIA/ST, 2012, ISSN: 1338-5461

Internetové zdroje:

<http://www.style.com>

<http://www.truiph.com>

<http://www.agentprovocateur.com>, <http://www.bordelle.co.uk>

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázok č.1, Fotografie a Diane Arbus, 3, Jindra Veselská

Obrázok č.2 , Kožuch: Imaginárny portrét Diane Arbusovej

Obrázok č. 3, Kožuch: Imaginárny portrét Diane Arbusovej

Obrázok č. 4, Kožuch: Imaginárny portrét Diane Arbusovej

Obrázok č. 5, Kožuch: Imaginárny portrét Diane Arbusovej

Obrázok č. 6, SM magazin, 278-279, 1000 dessous a history of Lingerie, G. Néret

Obrázok č.7, V salóne Christiana Diora, 145, Móda storočia, F. Baudot

Obrázok č. 8, Christian Dior, New Look, 144, 146, Móda storočia, F. Baudot

Obr.č. 9, Coco Chanel, kostým, 66, Módou posedlí, J. Máchalová

Obrázok č. 10, Bielizeň, 246-247, 1000 dessous a history of Lingerie, G. Néret

Obrázok č. 11, Swimwear 1940, 82, Lingerie, A Modern Guide, L. Scott

Obrázok č. 12, look 19,21, S 2009, MMM, style. com

Obrázok č. 13, look 1, 5, 40, S 2012, Dior, style. com

Obrázok č. 14, SS 2013 Soiree, SS 2013 klasik, AP, <http://www.agentprovocateur.com>

Obrázok č. 15, look 5,2,2,4, SS 2013, SS 2012, Bordelle, <http://www.bordelle.co.uk>

Obrázok č. 16, Vzorky materiálov

Obrázok č. 17, Farebnica

Obrázok č. 18, detaily doplnkov

Obrázok č. 19, detail výroby peleríny

Obrázok č. 20, Detail hotového výrobku

Obrázok č. 21, Odevný návrh, Finálny model

Obrázok č. 22, Odevný návrh, Finálny model

Obrázok č. 23, Odevný návrh, Finálny model

Obrázok č. 24, Odevný návrh, Finálny model

Obrázok č. 25, Odevný návrh, Finálny model

Obrázok č. 26, Odevný návrh, Finálny model

Obrázok č. 27, Odevný návrh, Finálny model

Obrázok č. 28, Odevný návrh, Finálny model

Obrázok č. 29, Skica modelu č. 1

Obrázok č. 30, Skica modelu č. 2

Obrázok č. 31, Skica modelu č. 3

Obrázok č. 32, skica modelu č. 4

Obrázok č. 33, skica modelu č. 5

Obrázok č. 34, skica modelu č. 6

Obrázok č. 35, skica modelu č. 7

Obrázok č. 36, Skica modelu č. 8

SEZNAM PŘÍLOH

Príloha č. 1, Fotodokumentácia

Foto: Lukáš Dvorák

Model: Lenka Šin. / Unique-one

Hair: Jan Vyšohlíd / Salon label.ph.

Makeup: Prince Sam Dolce

PŘÍLOHA Č. I: FOTODOKUMENTÁCIA

